

MAGAZINE VOOR ALUMNI EN RELATIES

Broerstraat 5

- > 'Praten' met doofblinde mensen
- > Bart van Ark naar Conference Board
- > Kadaster China gigantische klus
- > Magie van de moleculaire motor
- > Heleen Mees en Janka Stoker over vrouwen aan de top

Tijd voor nieuwe inzichten

Het marketingvak is volop in beweging. Voor professionals die hun kennis willen aanscherpen biedt de Academie voor Management een uniek ontwikkelplatform waar vergaand inzicht en ruime praktijkervaring samenkomen. Hiermee zijn we al 15 jaar 'leading'.

Merkmanagement

Een leergang voor professionals die verdieping zoeken over strategie en beleidsvoering gericht op merkwaard-decreatie. Creëer brandequity!

Strategische Marketingcommunicatie

De consument wordt overspoeld met informatie. Hoe zorgt u ervoor dat uw boodschap eruit springt? Een leergang over optimale mediastrategie.

Strategische Marketing van Diensten

In markten met een homogeen productaanbod is de kwaliteit van de dienstverlening doorslaggevend. Hoe onderscheidt uw service zich?

Stategisch Klantwaarde Management

Hoe beter een product en/of dienst is afgestemd op de specifieke wensen, hoe groter het rendement. Tijdens deze masterclass worden tools aangereikt waarmee u leert analyseren en verbanden leggen.

Kijk voor meer informatie op:

www.academievoormanagement.nl
of bel 050 - 316 21 15

- > 4 **'Vrouwen hebben een laag zelfbeeld'**
Publicist Heleen Mees en hoogleraar Janka Stoker over vrouwen aan de top
- > 6 **Zwarts op wit**
De rector magnificus mijmert
- > 7 **Thuis in de chaos**
Menno Weijts doet vrijwilligerswerk in Macedonië
- > 8 **Leven zonder taal**
Marleen Janssen maakte van communicatie met doofblinde mensen een 'vak apart'
- > 11 **Ain Wondre Stad**
Jan Fischer, eigenaar Hotel van der Werff op Schiermonnikoog
- > 12 **Uit de comfort zone**
Bart van Ark vertrekt naar invloedrijke Conference Board in New York
- > 14 **Van wie is die grond?**
Groningse hulp bij opzet kadaster in China.
- > 16 **Column Roger Cohen**
- > 17 **Meewerken aan de belofte van Blauwestad**
Terug naar het Noorden
- > 18 **Een revolutionaire ontwikkeling**
Momenten van magie voor experimenteel natuurkundige Petra Rudolf
- > 20 **Column Tienke Koning**
- > 21 **Fondsenwerving**
- > 22 **Alumni Actief**
- > 23 **Alumni Online / Terug op de RUG**
- > 24 **Life Long Learning**
- > 26 **Oraties, Academieportretten en Colofon**
- > 28 **Alumni Achteraf**

Afbeelding voorkant: Alumnus bedrijfskunde en Gyas-lid Jan Willem Gabriëls deelnemer aan de Olympische Spelen in de Holland Vier > FOTO > JORRIT SALVERDA

De top bereiken': voor veel mensen is dat het ultieme doel. En toppen zijn er op veel terreinen. Als roeier heeft alumnus **Jan Willem Gabriëls**, die de voorkant van dit nummer siert, een duidelijk gedefinieerde top voor ogen: goud op de Olympische Spelen in China. Een volstrekt andere 'tak van sport', met geheel eigen hoogtepunten, bedrijven de economen. Zoals **Bart van Ark**, die onlangs de chef-econoom is geworden van The Conference Board, een invloedrijke denktank in New York. In de wereldtop van de nanotechnologie is **Ben Feringa** al lang een 'arrivé'. In zijn column roemt rector Frans Zwarts hem om zijn wetenschappelijke verdienste, maar ook omdat Feringa nooit moe wordt zijn kennis en fascinatie daarbuiten over te brengen op studenten of een lekenpubliek.

De drie vrouwelijke RUG-hoogleraren die in dit nummer over hun vak vertellen, lijken niet 'op ambitie' de academische top te hebben bereikt, maar door hun passie. Zo heeft orthopedagoge **Marleen Janssen** onverzettelijk haar ideaal nagestreefd om mensen die doof en blind geboren zijn uit hun isolatie te halen, door uit te vinden hoe met hen te communiceren is. Dat leverde een leerstoel en een in de wereld unieke masteropleiding op. Een andere 'topper' is natuurkundige **Petra Rudolf**, winnaar van de Europese Descartes-prijs en een uitermate enthousiaste onderzoeker: 'Ook al win ik de loterij, ik blijf dit werk doen.' Toch werpen Rudolf en psychologe **Janka Stoker** nadrukkelijk de vraag op hoe het komt dat zo weinig andere vrouwen 'de top' bereiken, in de wetenschap danwel elders. 'Powerfeministe' **Heleen Mees** weet er wel raad mee: 'Vrouwen die niet proberen de top halen, verkwanselen hun talenten in plaats van ermee te woekeren.'

Zware kost misschien. Geestelijk sturen we u daarom ook alvast een beetje op vakantie. Al lezende zult u vertoeven in West-Terschelling, Macedonië of China. En wat dacht u van een kopje koffie bij Van der Werff op Schiermonnikoog?

Wij wensen u een 'topzomer'!

De redactie
redactieB5@rug.nl

‘Vrouwen hebben een laag zelfbeeld’

De positie van vrouwen in Nederland verslechtert. Zeggen oude en nieuwe feministen. Zeggen ook officiële rapporten. Nederland is nog steeds een mannenland. Waar zijn de vrouwen aan de top? Waarom worden vrouwen niet serieus genomen? Hoogleraar Janka Stoker analyseerde hoe vrouwen en mannen leidinggeven. Publiciste Heleen Mees vindt dat vrouwen hun verantwoordelijkheid niet nemen.

CARLY FIORINA,
VOORMALIG
CHAIRMAN EN CEO
VAN HEWLETT-
PACKARD EN
EEN VAN DE
MACHTIGSTE
ZAKENVROUWEN
VAN DE WERELD

Wie denkt dat vrouwen gestaag bezig zijn hun maatschappelijke achterstand in te halen, heeft het mis. De emancipatie in Nederland stukt. Nog steeds zijn veel vrouwen financieel afhankelijk van hun man, nog steeds zorgen vrouwen veel vaker voor de kinderen en het huishouden. De lage aantallen vrouwen in topfuncties zijn eigenlijk verbijsterend: niet meer dan negen procent van de Nederlandse hoogleraren is vrouw. In raden van bestuur en raden van commissarissen van grote bedrijven is de score nog lager: vier procent.

‘Daar kun je niet onverschillig onder blijven,’ zegt Janka Stoker, hoogleraar Leiderschap en Organisatieverandering aan de RUG. ‘Vrouwelijk talent wordt te weinig benut en dat gaat ten koste van organisaties. Bovendien ontbreekt het jonge vrouwen nu aan rolmodellen. Zij groeien op met het idee dat vrouwen geen leidinggevende posities innemen.’

Stokers oordeel wordt onderschreven door Heleen Mees, in de media consequent aangeduid als ‘power-feminist’. Mees studeerde economie en rechten in Groningen en heeft een eigen adviespraktijk in New York. Met haar columns in *NRC Handelsblad* is ze een belang-

rijke stem in het Nederlandse debat over emancipatie. In maart hield zij in Groningen de Aletta Jacobslezing. En Stoker kent zij nog uit haar Albertus Magnustijd.

Mees: ‘Ik richt mij tot hoger opgeleide vrouwen. Te vaak kiezen zij voor inferieure deeltijdbaantjes en te vaak houden ze zich bezig met de kinderen en het huishouden. Hiermee verkanselen ze hun talenten. Geen wonder dat ze geen carrière maken en niet doordringen tot de top. Natuurlijk mogen vrouwen kinderen krijgen, maar dat valt best te combineren met een fulltime baan. Kijk maar naar Amerika.’

Androgyn

Is het echt zo slecht gesteld met de positie van vrouwen in Nederland? Janka Stoker nuanceert: ‘De arbeidsparticipatie van vrouwen is de afgelopen decennia enorm gestegen. Dertig jaar geleden was ik nog bijna de enige met een werkende moeder (Mineke van Essen, tot voor kort eveneens hoogleraar aan de RUG). Nu is het heel normaal dat moeders werken. Anderzijds zijn Nederlandse vrouwen inderdaad kampioen deeltijdwerken en zitten ze nog te weinig in leidinggevende posities, terwijl ze daar zeker de capaciteiten toe hebben.’

Samen met weekblad *Intermediair* deed Stoker in 2005 een groot onderzoek naar vrouwen, mannen en hun manieren van leidinggeven. Meer dan 3000 abonnees van het blad vulden een vragenlijst in. ‘Zo veel vrouwelijke leidinggevendenden krijg ik anders nooit in één steekproef.’

In het onderzoek werd uitgegaan van vier typen leidinggevendenden: de masculiene leider, die volgens zijn werknemers vooral dominant en krachtig is; de feminiene leider, die warm en gevoelig is; de ongedifferentieerde leider, die op beide eigenschappen laag scoort; en de androgyne leider, die volgens de medewerkers zowel krachtig en dominant als warm en gevoelig is.

Een belangrijke uitkomst was, dat vrouwelijke leidinggevendenden niet zozeer feminiener als wel androgynere leidinggevendenden. ‘Ze geven dus niet per se vrouwelijker of anders leiding dan mannen. Wel zie je dat zij vaker masculiene en feminiene, dus androgyne eigenschappen, in zich verenigen. Deze androgyne stijl blijkt in

‘Vrouwen denken dat ze vrij zijn, maar dat zijn ze niet’

de praktijk het meest gewaardeerd te worden. Als leidinggevende zijn vrouwen dus, gemiddeld genomen, minstens zo goed als mannen.’

Vooroordelen

Toch gaat, als het erop aankomt, de voorkeur vaak uit naar een man. ‘Voor velen is het stereotiepe beeld van de ideale leider nog steeds een masculiene, sterke leider. En daarbij denkt men nu eenmaal eerder aan een man. Daar komt bij dat mensen geneigd zijn iemand te kiezen die op henzelf lijkt. Leden van raden van bestuur, die meestal uit mannen bestaan, kiezen dus vaker en makkelijker voor een man.’ Kortom, het beeld bestaat dat mannen beter leiding geven, terwijl vrouwen het in de praktijk net zo goed of soms zelfs beter doen. Vooroordelen bepalen dus de keuze in de bestuurskamer. Hoe komen we daarvan af? ‘Het onderzoek liet twee manieren zien,’ zegt Stoker. ‘Wanneer iemands leidinggevende een vrouw is, krijgt hij of zij een ander beeld van de ideale leider. Dat is dan niet langer masculien maar androgyn. En zodra in een organisatie meer dan twintig procent van de leidinggevendenden vrouw is, wordt het stereotiepe beeld ook anders.’

Een mogelijke oplossing voor het tekort aan vrouwelijke leidinggevendenden is dus te zorgen dat je die 20 procentgrens haalt. Bijvoorbeeld langs de weg van positieve discriminatie. Dat dan niet de beste persoon boven komt drijven, daar gelooft Stoker niet in. ‘Vrouwen doen het net zo goed als mannen. Het punt is dat naar vrouwen niet lang of niet goed genoeg gezocht wordt. Neelie Kroes zei het al toen ze euro-commissaris werd: ik ben niet alleen gekozen omdat ik een vrouw ben, maar vooral omdat ik goed ben.’

De Groningse universiteit heeft op dit punt actie ondernomen. Stoker: ‘Met de Rosalind Franklin fellowships trekt de RUG extra geld uit om vrouwen naar een hoogleraarschap te leiden. De roulatie van hoogleraren is - vanwege de levenslange benoemingen - niet groot. Daarom is het goed om meer te doen dan afwachten tot het aantal vrouwelijke hoogleraren vanzelf groter wordt.’

lees verder op pagina 6 >>

Heleen Mees (1968), voorheen Nijkamp, studeerde in Groningen economie tussen '87 en '91, en rechten tussen '96 en '97. Ze werkte bij het Ministerie van Financiën en de Europese Commissie in Brussel. In 2000 vertrok ze naar New York voor een baan bij Ernst & Young. In 2002 begon ze er een eigen adviespraktijk. Haar columns in *NRC Handelsblad* werden gebundeld in *Weg met het deeltijdfeminisme!* Eind mei was zij nog actief voor de presidentscampagne van Hillary Clinton.

Janka Stoker (1970) is bijzonder hoogleraar Leiderschap en Organisatieverandering bij de Faculteit Economie en Bedrijfskunde van de RUG. Daarnaast werkt zij als Senior Managing Consultant bij organisatie- en adviesbureau Berenschot. Stoker studeerde psychologie aan de RUG en promoveerde in 1998 aan de Universiteit Twente. In samenwerking met weekblad *Intermediair* voerde zij in 2005 een groot onderzoek uit naar stijlen van leiderschap. Stoker en haar levenspartner hebben drie kinderen.

Gerommel in de marge

Janka Stoker twijfelt niet aan de wens van vrouwen om door te dringen tot de top, publiciste Heleen Mees doet dat wel. Van haar mag de hoogopgeleide Nederlandse vrouw best wat ambitieuzer worden. 'Wat ik om me heen zie, is dat vrouwen in deeltijdbaantjes terugvallen zodra er kinderen komen. Het carrière-perspectief verdwijnt achter de horizon en het huishouden en de kinderen komen ervoor in de plaats. Deze vrouwen nemen zichzelf niet serieus. En ze nemen hun verantwoordelijkheid niet. Met hun studie hebben ze geïnvesteerd in zichzelf en vervolgens doen ze er weinig mee. Ik vind juist dat je moet woekeren met je talenten.'

Zoiets als vrijwilligerswerk vindt Mees maar gerommel in de marge. 'Als je actief wilt worden in je buurt, bijvoorbeeld, zorg dan dat je directeur wordt van de basisschool. Want als professional, zeker als leidinggevende, heb je veel meer invloed.'

Standaard krijgt Mees voor de voeten geworpen dat het juist zo mooi is dat vrouwen tegenwoordig kunnen kiezen hoe ze hun leven willen inrichten, of ze fulltime willen werken, of ze financieel onafhankelijk willen zijn, et cetera. Maar Mees vindt dit een illusie. 'Vrouwen denken dat ze vrij zijn, maar dat zijn ze niet. Ze zitten gevangen in ondergeschikte rollen en het zelfbeeld van vrouwen past daarbij. Veel vrouwen denken dat ze niet kunnen slagen in een carrière, dat ze geen leiding kunnen geven. Dat komt omdat er nauwelijks inspirerende rolmodellen zijn.'

Mees erkent dat gebrek aan eigendunk haarzelf ook niet vreemd is. 'Toen ik voor 't eerst hoorde dat in Noorwegen raden van bestuur verplicht veertig procent vrouwen moeten tellen, moest ik vreselijk lachen. Blijkbaar vond ik zelf ook dat vrouwen geen bedrijf kunnen runnen. Als vrouw word je voortdurend gevoed met dat soort ideeën.'

'Kijk, Amerikanen zeggen tegen hun kinderen: "Jij kunt president worden van dit land." Kinderen groeien daar op met het idee dat ze wat kunnen bereiken. Terwijl in Nederland voor vrouwen het moederschap plus een halve baan al mooi genoeg is. Dat is hier de heersende moraal en het is vreselijk moeilijk daaraan te ontsnappen. Daarom zijn Nederlandse vrouwen niet vrij.'

Ondanks haar radicale kritiek is Mees optimistisch over de perspectieven tot meer vrouwenmacht. Ze ziet ook goede ontwikkelingen. 'De mogelijkheden voor kinderopvang zijn verruimd, zodat ouders langer kunnen werken. En de media hebben veel aandacht voor emancipatie. Ze kunnen er geen genoeg van krijgen. Ik zie het nog wel gebeuren dat zakenblad *Quote* straks schrijft over de kwaliteit van de kinderopvang.'

TEKST > JOS OVERBEEKE

Academisch burgerschap

Ongelofelijk, wat heeft Ben Feringa veel onderscheidingen gekregen. In april benoemde de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) de hoogleraar organische scheikunde tot Akademiehoogleraar. Alleen wetenschappers die uitzonderlijk hebben gepresteerd komen hiervoor in aanmerking. Aan deze benoeming is één miljoen euro gekoppeld, te besteden aan innovatief onderzoek en de begeleiding van jonge onderzoekers. In diezelfde maand werd Ben voor zijn indrukwekkende prestaties – hij wordt als een van de meest creatieve en productieve chemici ter wereld gezien – benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. En al eerder dit jaar kende de Swiss Chemical Society hem de Paracelsus Award 2008 toe, voor zijn levenswerk tot nu toe, in het chemisch onderzoek. En dan veronderstel ik het als bekend dat hij in 2004 de Spinozapremie heeft ontvangen, de hoogste wetenschappelijke prijs in ons land. Voor de RUG is het natuurlijk fantastisch als een van haar medewerkers zulke prestaties levert. Het bijzondere bij Feringa is bovendien dat hij, naast zijn werk als onderzoeker en beheerder van een grote onderzoeksgroep, ook nog eens tijd weet vrij te maken voor onderwijs aan studenten. Hij treedt op voor eerstejaars, die hij voor zijn vak probeert gek te maken. Daarnaast vertelt hij geregeld voor een lekenpubliek over zijn vak. Zo wist hij laatst bij het door Studium Generale georganiseerde Kenniscafé prachtig te vertellen over zijn onderzoek in de nanotechnologie. Ben bezoekt zelfs vwo-scholen in de omgeving van Groningen. Het wonderbaarlijke is dat tegelijkertijd het aantal bestuursfuncties van hem alleen maar is toegenomen. Waar haalt hij de tijd vandaan?

Medewerkers aan de universiteit moeten zich tegenwoordig allemaal onderwerpen aan wat ik eens 'de tucht van de internationale markt' heb horen noemen, de noodzaak om te publiceren in internationale toptijdschriften. Op dat soort publicaties worden wetenschappers en universiteiten afgerekend. Je zou je kunnen afvragen of die onderwerping niet ten koste gaat van deelname aan activiteiten die niet rechtstreeks zijn gericht op internationale publicaties. Hebben wetenschappers nog wel tijd en aandacht voor verhalen voor leken, jongeren, studenten, voor deelname aan besturen, voor commissies gericht op de toepassing van wetenschappelijke kennis, voor de regio waarin de universiteit is gevestigd? Hebben wetenschappers, kortom, nog tijd voor wat je 'goed academisch burgerschap' kunt noemen? Ik denk van wel. Het voorbeeld van Ben Feringa toont dat aan. En hij is geen uitzondering die de regel bevestigt. Hij kan dat doen omdat hij gek is van zijn vak. Zo zijn er veel meer wetenschappers die dat zijn, die al die dingen doen die met dat enthousiasme samenhangen. Gelukkig maar, want wie niet gek is van zijn of haar vak, kan maar beter stoppen.

FOTO > ELMER SPARGAREN
Prof. dr. Frans Zwarts
rector magnificus

TEKST > EDZARD KROL
FOTO > NYNKE KUIPERS

Thuis in de Balkanchaos

Menno Weijs (1981) studeerde van 1999 tot 2006 geschiedenis en journalistiek aan de RUG. Nu organiseert hij een muziekfestival in Kumanovo, Macedonië.

Was je omgeving verbaasd toen je naar Kumanovo vertrok?

'Niet bepaald. Ik ben al jaren met de Balkan bezig. Met een groep studiegenoten heb ik Platform Spartak opgericht, waarmee we uitwisselingen naar Balkanlanden organiseren. Daar kwam vervolgens het Balkantijdschrift *Donau* uit voort. Mijn scriptie ging over het nationaal bewustzijn van Bosniakken (bevolkingsgroep die voornamelijk in Bosnië en Herzegovina leeft, samen met Servië en Kroaten, red.) tijdens de Tweede Wereldoorlog. Daarvoor moest ik natuurlijk onderzoek in Bosnië doen. Na mijn afstuderen ben ik daar opnieuw gaan wonen, toen schreef ik een reisgids over Bosnië en heb ik dus het hele land gezien. Maar Macedonië kende ik nog niet zo goed.'

Wat doe je precies in Kumanovo?

'Ik ben vrijwilliger bij het Centre for Intercultural Dialogue. Kumanovo is een van de grootste steden van Macedonië, maar behoorlijk ingeslapen. Jongeren zijn hier heel passief. Bovendien leven de Slavische Macedoniërs en de Albanese Macedoniërs hier volledig gescheiden van elkaar. Om jongeren met elkaar in contact te brengen geven wij workshops: kunst, sport, taallessen en discussies over Europa. Nu krijgen ze die nog apart, maar de kinderen zijn zo enthousiast dat ze waarschijnlijk blijven

komen als de groepen binnenkort worden samengevoegd.

Voor al de sportactiviteiten vind ik heel nuttig, omdat je daar geen taal voor nodig hebt. Alle Albanezen daar spreken namelijk Macedonisch, maar Macedoniërs spreken bijna nooit Albanees. Als je taal gebruikt, komen de Albanezen dus al snel in een ondergeschikte positie. Bij voetbal hoeft dat niet.

Ik ben ook een nieuw, groot muziekfestival aan het organiseren, Kumanovo Streets, waar lokale en nationale bandjes komen optreden. Dat is bedoeld voor alle etnische groepen van de stad. Het zorgt er bovendien voor dat er eindelijk eens iets te beleven valt in Kumanovo.'

Vrijwilliger? Je moet toch ergens van leven...

'De Europese Unie betaalt mijn leefgeld, omdat ik werk via de European Volunteer Service. Alle Europese jongeren onder de 30 jaar kunnen een jaar lang zulk vrijwilligerswerk doen, bij honderden projecten variërend van schoffelen bij een biologische boer tot een educatief project als het mijne.'

Waarom heb je hiervoor gekozen

'Tot nu toe was ik steeds toeschouwer, vooral in Bosnië. In Sarajevo benaderde ik alles als onderzoeker en voor de reisgids

speelde ik juist toerist. Nu wilde ik graag eens zelf iets bijdragen en dit project sprak me het meeste aan. Ik kan zo mooi uitvinden of het werk bij een non-gouvernementele organisatie me ligt.'

En?

'Na een half jaar ben ik ben er nog niet uit. Ik weet daarom ook nog niet precies wat ik wil gaan doen als ik hiermee klaar ben. Het lijkt me fantastisch als ik hier correspondent kan worden, maar ik weet niet of dat lukt.'

Wil je dan de rest van je leven op de Balkan blijven?

'Nee! Ik denk dat ik, als ik echt voor altijd zou blijven, de rust te veel zou missen. Hier is alles heel chaotisch en onvoorspelbaar. Daar word je op den duur gek van. Maar voorlopig bevalt het me hier goed!'

TEKST > FRANKA HUMMELS

FOTO > FRANKA HUMMELS

- > Reisgids *Wereldwijzer Bosnië-Herzegovina*; Menno Weijs; www.uitgeverijelmar.nl
- > EVS vrijwilligerswerk: www.youthinaction.nl
- > Tijdschrift *Donau*: www.donaustroom.eu

Hoe de wereld er voor een doof en blind persoon 'uitziet', kun je vrij aardig nabootsen met een koptelefoon op en blinddoek voor. Maar je indenken hoe het moet zijn om doof en blind geboren te zijn en zonder taal of voorstelling van de wereld te leven, is een angstaanjagende gedachtenoefening en eigenlijk een onmogelijkheid. Orthopedagoog Marleen Janssen wijdde haar hele loopbaan aan de verbetering van de communicatie met deze mensen.

Leven zonder taal

Marleen Janssen werkte 25 jaar met doofblinde mensen alvorens ze de missie oppakte om via academische weg de communicatiemogelijkheden voor hen te verbeteren. Ze promoveerde, ging als universitair docent bij de Rijksuniversiteit Groningen werken en is sinds 2006 coördinator van de eerste internationale masteropleiding 'Communicatie en Congenitale Doofblindheid' ter wereld. Onlangs werd ze benoemd tot adjunct-hoogleraar orthopedagogiek, met opdracht Congenitale en vroegverworven doofblindheid.

Lichamelijke

In Nederland leven een paar honderd mensen met aangeboren ('congenitale') doofblindheid en velen van hen komen in instellingen terecht tussen mensen met verstandelijke beperkingen. Vaak wordt doofblindheid behandeld als autisme. Janssen: 'Terwijl mensen met doofblindheid een totaal andere aanpak nodig hebben.' In tegenstelling tot mensen met autisme hebben mensen met doofblindheid veel behoefte aan lichamen contact. Het is vaak hun enige manier om de wereld te ervaren. Veel ouders en begeleiders vinden die lichame-

lijkheid echter lastig. Janssen: 'We zijn hier zo gewend om mensen zelfstandig te maken. Qua hechting lopen we echt achter op Afrika of Azië. Doofblinde kinderen moeten leren mee te doen. We zouden hen net als in ontwikkelingslanden op de rug of buik moeten dragen. Juist het gewoon opgenomen worden in de gemeenschap is heel goed voor hun ontwikkeling.'

Kinderen

Voor een doofblind kind komen prikkels heel gefragmenteerd over. Alles gebeurt op tast, lichaamshouding en reuk. Een doofblind kind

‘Je moet op een heel voorspelbare en lichamelijke manier met doofblinde kinderen omgaan’

ontwikkelt zich hierdoor veel langzamer dan een ziend en horend kind. Voor ons vanzelfsprekende zaken zoals het verschil tussen jezelf en iets of iemand anders is voor een doofblind kind veel minder vanzelfsprekend. Je ouders herkennen gaat op reuk, tast en routinehandelingen. Janssen: 'Als ouder moet je daarom leren jezelf aan te kondigen, bijvoorbeeld door te blazen of zachtjes op het dekentje te tikken. Je kind van een afstandje toespreken of toelachen heeft geen enkel effect. Als je het kindje ineens oppakt, schrikt het zich rot. Je moet op een heel voorspelbare en lichamelijke manier met doofblinde kinderen omgaan.'

Iemand met aangeboren doofblindheid hoeft niet altijd geheel blind en doof geboren te zijn. Blind kan ook bijna blind zijn, doof bijna doof en aangeboren betekent vóór het begin van de taalontwikkeling. Voor de communicatiemogelijkheden maakt het veel uit of een persoon met doofblindheid iets aan klank of zicht heeft meegekregen. Maar nog belangrijker is een goede begeleiding. Met een adequate begeleiding is het voor doofblinde mensen mogelijk om gebarentaal en braille te leren. Het beroemdste voorbeeld hiervan is Helen Keller (1880-1968), een doofblinde vrouw die wist te promoveren in de taalwetenschappen. Janssen: 'Keller heeft haar ontwikkeling te danken aan haar privédocente die ze zo'n dertig jaar had. Een vaste begeleider, liefst voor het leven lang, is natuurlijk het meest ideale. Maar vind maar eens zo'n begeleider.'

Symbolbewustzijn

Toch zijn er ook recentere voorbeelden van doofblinde personen die het heel goed doen. Janssen beschrijft een blinde en vrijwel dove vrouw die via vingerspellen leerde praten. 'Deze vrouw kreeg pas op haar elfde symboolbewustzijn, dus het begrip dat ieder ding een naam heeft. Uiteindelijk leerde zij schrijven, lezen én praten. Hoe ze dat precies heeft geleerd, gaan we in een masterstudie onderzoeken.'

Een ander voorbeeld is een geheel doofblinde Finse jongen van een jaar of zeven die vanaf

zijn geboorte een heel goede tactiele ondersteuning heeft gekregen. Zijn ouders hebben direct gebarentaal geleerd om zo de jongen te leren communiceren. Kort geleden heeft hij een cochleair implantaat gekregen: een elektronische prothese vergelijkbaar met een gehoorapparaat dat in het slakkenhuis (cochlea) van het oor wordt geplaatst. Janssen: 'Nu is het afwachten of hij alsnog kan gaan "leren horen" en uiteindelijk misschien praten.'

Er bestaat dus wel degelijk expertise in de begeleiding van mensen met aangeboren doofblindheid, maar die kennis ligt vooral opgeslagen in een aantal ervaren ouders of begeleiders. Tot voor kort was er geen boek, artikel of cursus op academisch niveau te vinden met richtlijnen om met doofblinden om te gaan. Mede dankzij Janssen bestaan er nu boekjes met advies voor hulpverleners. En met de nieuwe masterstudie wordt de kennis over communicatie met doofblinde mensen snel uitgebreid. Afgelopen november zijn de eerste zes studenten afgestudeerd en hun scripties dragen allemaal bij aan de wetenschap rondom doofblindheid. Janssen: 'Ik wil het liefst dunne scripties, zodat ik er gelijk artikelen van kan maken.'

Intenties leren begrijpen

De masterstudenten doen empirisch onderzoek naar communicatiemogelijkheden met doofblinden en het accent ligt daarbij vooral op betekenisoverdracht. Betekent een drinkgebaar wel altijd dat de persoon wil drinken? Of denkt de doofblinde persoon aan die keer dat hij zo gezellig koffie heeft gedronken in de stad? En misschien wil de persoon helemaal geen drinken of herinneringen ophalen, maar zoekt hij gewoon naar interactie in zijn grotendeels stimulusarme wereld. Janssen: 'De begeleiders moeten leren open te staan voor verschillende interpretaties. De doofblinde komt met een intentie. Een goede begeleider bevestigt die intentie, bijvoorbeeld door het gebaar te herhalen, en gaat dan onderhandelen. Je moet als begeleider de tijd nemen. Niet meteen drinken geven, maar je afvragen: wat wil deze persoon?'

Zo'n 700 gebaren

Een van Janssens studenten heeft in haar scriptie laten zien dat deze vorm van 'declaratieve communicatie' goed trainbaar is. In een periode van tien weken tijd leerde zij vijf begeleiders van een doofblinde man om zijn intenties beter en op een betrouwbare manier te beoordelen. Janssen is goed bekend met deze man en legt nog eens uit waarom haar wetenschapsgebied zo belangrijk is. 'Deze meneer kende ik nog van de school voor doofblinde kinderen. Hij was toen doof en slechtziend en kende zo'n 700 gebaren. Later toen hij in de volwassenzorg verbleef, werd hij volledig blind. Uit frustratie ging hij probleemgedrag vertonen, zoals zichzelf verminken. Toen ik hem weer ontmoette, bleek hij nog maar 50 gebaren te gebruiken. Niemand van zijn begeleiders wist dat hij veel meer gebaren kende. Deze man werd absoluut niet begrepen en is een periode totaal niet optimaal gestimuleerd. Nu deze studente de begeleiders heeft geleerd meer aandacht aan de intenties van de man te besteden, kan dat gaan veranderen.'

Janssens doel, de deskundigheid over communicatie met doofblinde mensen te bevorderen, lijkt binnen handbereik. Janssen: 'De olievlek verspreidt zich. Ook andere afdelingen gingen ons vragen de begeleiders een training te geven. En dat is heel goed. Maar het kan nog heel lang duren tot bijvoorbeeld zo'n man echt tot zijn recht komt. We zijn er nog lang niet.'

TEKST > JONNA BRENNINKMEIJER

FOTO > RIËT VISSER / MET DANK AAN DE BRINK, ZORGAANBIEDER VOOR MENSEN MET EEN VERSTANDELIJKE EN ZINTUIGLIJKE BEPERKING

- > Marleen Janssen werkte 25 jaar voor Viataal, de landelijke organisatie voor 'beter horen, zien en communiceren', www.viataal.nl.
- > Meer links en een aflevering van AdamsAppel, het tv-programma van de RUG, staan op www.adamsappel.nl/archief2007/af19

MARLEEN JANSSEN

Louise Boelens (1955)

Vrouwen van 50 - Lef, lust en nieuwe ambitie

Louise Boelens verkent in dit boek haar eigen toekomst en die van haar lotgenoten: wat zijn de nieuwe levens-thema's, welke uitdagingen liggen er en welke nieuwe rollen? > www.uitgeverijarchipel.nl > € 16,95

Mels van Driel (1954)

Geheime delen - Alles wat je er altijd al over wilde weten

Uroloog en seksuoloog Van Driel bekijkt in zijn boek de mannelijke geslachtsorganen, inclusief de prostaat, vanuit cultuurhistorische, geneeskundige, psychologische en literaire perspectieven. > www.arbeiderspers.nl > € 22,50

Karel Th. Eisses (1952)

160 Jaar (in de voet)sporen van Søren Kierkegaard

Een korte receptiegeschiedenis van de Deense grond-legger van de existentiële filosofie wordt gevolgd door een uitgebreide biografie. > www.kierkegaard.nl > € 20,-

David P. Hein (1977)

Een oorlog die de mijne zou zijn

Als pas afgestudeerd jurist gaat Hein in 2004 naar Sarajevo om mee te werken aan de opbouw van het Bosnische gerechtshof voor oorlogsmisdaden. Onbesuisd, groen als gras en overmoedig begint hij aan zijn baan. > www.uitgeverijcontact.nl > € 19,95

Jan Menting (1928)

Joachims leerjaar

Debuutroman over de Werdegang van Joachim, een zestienjarige gymnasiast, maar ook van zijn 'coach' Gisela. Menting is romanist en vertaler van verschillende boeken van internationale auteurs. > www.uitgeverijaspekt.nl, > € 19,95

Jeltje Meulenbroek (1940)

Klachtrecht en ombudsman - Een praktische handleiding

Meulenbroek, zelf oud-ombudsvrouw van de gemeente Groningen, maakt op toegankelijke wijze de lezer weg-wijs in het betrekkelijk nieuwe rechtsterrein van het (externe) klachtrecht. > www.kluwer.nl/shop > € 36,50

Myra Römer (1946)

Het geheim van Gracia

Römers tweede roman gaat over een vrouw die op haar zestiende verkracht is door haar leraar en na 40 jaar beseft dat ze deze gebeurtenis slechts verdrongen en niet verwerkt heeft. > www.uitgeverijatlas.nl > € 16,90

Bert Stulp (1947)

Verdwenen dorpen in Nederland - Deel 1

Voormalig aardrijkskundeleraar Stulp geeft in dit eerste deel, van een nog te verschijnen reeks van vier, een overzicht per provincie van verdwenen woonplaat-sen als Dorestad, Griend en Coriovallum. > www.falstaffmedia.nl > € 13,50

Jan Fischer:

‘Toepen in de Charles Bar’

‘Toepen deden we in de Charles Bar. Met vier kerels. Ik was heel goed in dat kaartspelletje. In mijn diensttijd deed ik het al. Bluffen. Volhouden. De tegenstander laten denken dat ik goede kaarten had. We kaartten om biertjes, niet om geld. Kaarten om geld vind ik niks. De Charles Bar was slechts één van de kroegen waar ik kwam. Ik zit graag in goede cafés. Nog steeds. De legendarische cafébaas Koos Huizinga volgde ik overal waar hij ging, in alle zaken die hij opzette. De Vlaamse Reus, de Blauwe Engel, café Wolthoorn, de Sleutel. De sfeer, de inrichting, de bediening, Koos wist van elke zaak iets heel moois te maken. Ik heb de studie niet afgemaakt. Dat vele toepen had daar wel mee te maken. Maar ik knap-te ook af op die theoretische rimram, al die statistiek. De vakanties dat ik als ober bij Hotel Van der Werff op Schiermonnikoog werkte, werden steeds langer. Later heb ik nog bij de TROS gewerkt, als producent en als verslag-gever. Eerst bij de toenmalige actualiteiten-rubriek Tros Aktua, daarna bij het consumentenprogramma Kieskeurig. Toen de eigenares van Van der Werff overleed in 1982 heb ik het hotel gekocht. Een van de pluspunten van mijn eigen café hier vind ik dat er geen muziek is. De baas van de Charles Bar, inmiddels overleden, kwam een keer op Schiermonnikoog bij me. Hij kende me nog, van het toepen.’

Jan Fischer (67)

> eigenaar van het befaamde hotel Van der Werff op Schiermonnikoog > studeerde vanaf 1962 enige jaren economie > speciale plek de Charles Bar (nu café De Kronkel), Gedempte Zuiderdiep 25.

TEKST > ELLIS ELLENBROEK
FOTO > ELMER SPAARGAREN

GEDEMPTE ZUIDERDIEP 25

Uit de comfort zone

Na vijftien jaar academisch onderzoek stapte RUG-econoom Bart van Ark over naar de invloedrijke Amerikaanse Conference Board in New York. 'Ik denk dat ik juist in die functie wat meer over de grotere vragen kan nadenken.'

Waarom is India arm en Nederland rijk? Die vraag stelde mijn leermeester Angus Maddison vaak als eerste aan sollicitanten. Een simpele vraag, maar heel fundamenteel. Dat is zo leuk aan economie, daarom ben ik ook econoom gebleven. Waarom ik econoom geworden ben, dat weet ik eerlijk gezegd niet meer.' De lol in zijn vak straalt af van Bart van Ark. 'Elk mens opereert iedere dag op tientallen verschillende markten in een samenspel van vraag en aanbod. Economie is een belangrijk deel van ieders leven.'

De econoom is een weekje in Groningen, waar hij jarenlang hoogleraar was en nog steeds een kleine deeltijdfunctie heeft aangehouden. Per 1 april 2008 is hij Chief Economist bij de prestigieuze Conference Board. De onderzoeksorganisatie voor het bedrijfsleven heeft zijn wortels in Amerika, maar opereert internationaal. Van Ark is de eerste niet-Amerikaan in die functie.

Scherpe kantjes

Vraag en aanbod, marktwerking, daar is nogal wat weerstand tegen. Maar het is de enige manier om welvaart te krijgen, vindt Van Ark. 'Economische groei is nodig, dat leert de geschiedenis. Stilstand gaf altijd verarming.' Tegelijk snapt hij wel iets van de weerstand tegen globalisering, marktwerking. 'Economie

gaat over verandering in de verdeling van welvaart en welzijn. In dat proces heb je winnaars en verliezers. We proberen dat proces te begrijpen, zodat er zo weinig mogelijk verliezers zijn. Hoe haal je de scherpe kantjes eraf?'

Want het systeem werkt, zegt Van Ark. 'Kijk hoe de welvaart is toegenomen de afgelopen eeuwen, de afgelopen dertig jaar. Nu nog sluiten er wereldwijd dagelijks duizenden mensen aan bij de middenklasse. En een deel van de groei komt door de globalisering. Ook technologische ontwikkelingen en innovatie in de rijke landen dragen bij.' Niet dat alles vlekkeloos verloopt. 'Globalisering kan schade toebrengen aan landen, jazeker. En wetenschappelijk onderzoek zou zich daar meer op moeten richten. Economisch onderzoek is vaak nog te specialistisch, te weinig bezig met de grote vragen.'

Winkelsluitingswetten

Aan de RUG onderzocht Van Ark hoe de economie precies in elkaar steekt. In de groep van Angus Maddison verzamelde en analyseerde hij gegevens over de economie van landen, die betrekking hebben op bijvoorbeeld het bruto binnenlands product, de werkgelegenheid of arbeidsproductiviteit. 'Een deel van ons werk is het vergelijkbaar maken van gegevens uit verschillende landen. Alles gaat in een publiek toegankelijke database. Daardoor maken andere onderzoekers gebruik van onze gegevens en die citeren ons weer. Dat levert naamsbekendheid op en zichtbaarheid.'

De gegevens helpen om economisch succes – of het gebrek daaraan – te verklaren. Zo groeide de Amerikaanse economie vanaf 1995 sneller dan die in de EU. 'Omdat in Amerika de arbeidsproductiviteit sneller groeide, vooral in de dienstensector. In de detailhandel was dat te danken aan een snelle introductie van ICT, bijvoorbeeld voor het scannen van de winkelvoorraad. Daardoor hoef je minder voorraden aan te houden en heb je toch de juiste spullen op de plank.'

In Europa werd dit soort technieken minder snel en minder succesvol ingezet. 'Dat kan komen door bijvoorbeeld regulering, zoals winkelsluitingswetten of vestigingsregels en

de prikkels die er door concurrentie ontstaan.' Wanneer verschillen in economische groei tot dit soort maatregelen worden teruggebracht, weten overheden hoe ze groei kunnen stimuleren.

Van Ark noemt het beroemde Akkoord van Wassenaar, waarbij overheid, bedrijfsleven en vakbonden in de jaren tachtig afspraken de lonen langdurig te matigen. 'Dat was een keerpunt na langdurige economische malaise, een moedige beslissing die veel banen opleverde.'

China en India

En moed is nu ook nodig: 'Beleidsmakers moeten meer durven experimenteren. Neem de marktwerking in de zorg. Behalve de meeste economen is daar bijna niemand meer voor. Natuurlijk gaan er dingen fout, dat is onvermijdelijk. Maar moeten we dan maar teruggaan naar het oude systeem, dat ook niet werkte? De gezondheidszorg werkt hier inmiddels een stuk beter dan in veel andere landen, en heeft een grotere houdbaarheid.'

Cijfers over economische groei geven inzicht. Van Ark noemt een voorbeeld van buiten Europa. Het arme India waar zijn leermeester sollicitanten mee uitdaagde, is inmiddels een van de Aziatische tijgers. De economie groeit, maar niet zo snel als in China.

'India groeit vooral dankzij de dienstverlening, met name in de ICT. De industrie groeit lang zo hard niet door allerlei beperkende maatregelen. Daarom zie je dat industriële concerns uit India, zoals Tata Steel, vooral in het buitenland succesvol zijn. China heeft een ander ontwikkelingsmodel gekozen, van industriële groei en export.' De dienstensector in India loopt nu tegen de grenzen van de groei aan, terwijl die in China nog niet in zicht zijn. 'De Indiase overheid zou de industrie meer ruimte moeten geven', vindt Van Ark.

Geen recessie

Toch zijn cijfers niet zaligmakend. Zo is in de VS bijvoorbeeld het consumentenvertrouwen op een dieptepunt beland. Iedereen praat over recessie, terwijl dat volgens economen niet het geval is. 'De sentimenten en de feiten

over de economie komen niet altijd overeen', weet Van Ark. 'Maar vooral de feiten zijn van belang voor maatregelen. Anders kan je het verkeerde medicijn voorschrijven.'

Ook bij de invoering van de euro liepen feiten en sentimenten uiteen. 'Inflatiecijfers lieten niet zien dat de euro alles duurder maakte. Maar wat de consument als prijsdruk ervaart is niet het totaalplaatje. De horeca werd duurder, dat voelden de mensen.' Dat telefoneren in diezelfde tijd veel goedkoper werd drukte wel het officiële inflatiecijfer, maar had minder invloed op de prijsbeleving van mensen.

Bij de Conference Board gaat Van Ark aangesloten bedrijven voorzien van nuttige cijfers over de economie. 'Dat is uniek, het meeste economische onderzoek richt zich op overheden. Het is heel toepassingsgericht en dat sluit goed aan bij mijn werk tot nu toe.'

Als Chief Economist is hij nu het gezicht van de organisatie. 'Ik heb natuurlijk veel internationaal werk gedaan. En ik denk dat mijn benoeming nadrukkelijk bedoeld is om te laten zien dat de Conference Board inmiddels een internationale organisatie is. Ongeveer een derde van de aangesloten bedrijven is buiten de VS gevestigd.'

Wel moet hij in zijn nieuwe rol het onderzoek hoofdzakelijk aan anderen overlaten. 'Maar ik denk dat ik juist in die functie wat meer over de grotere vragen kan nadenken. Het haalt mij uit m'n "comfort zone".' Een van zijn taken is, om mensen uit het bedrijfsleven te betrekken bij discussies over de economie. 'Dan moet je een goed verhaal hebben, want die zijn allemaal hartstikke druk. Als ze niet gepakt worden door je verhaal, gaan ze hun Blackberries zitten checken. Dat is bij ons inmiddels de graadmeter voor de kwaliteit van een verhaal: de Blackberry-score.'

TEKST > RENÉ FRANSEN

FOTO > JEROEN VAN KOOTEN

OVERGENOMEN UIT > UNIVERSITEITSKRANT, UK 30, 24 APRIL 2008

> Interview op de site van Het Financieel Dagblad: videoplayer.neos.nl/fd/index.php?item=889

FOTO > ANP PHOTO

HET HUIS VAN DE KOPPIGE WU PING IN CHONGQING

Groningse hulp bij opzet Chinees kadaster

Van wie is die grond?

Nu worden er nogal eens mensen hardhandig uit hun huis gezet om plaats te maken voor stuwdammen, wegen en bedrijventerreinen.

Het idee van grondeigendom voor particulieren bestaat in China eigenlijk niet. Maar de Chinese overheid wil haar leven beteren.

Hoogleraar notarieel recht **Leon Verstappen** gaat de Chinezen leren hoe ze een kadaster kunnen opzetten én onderhouden.

Eerst zien we een foto van een man die met een grote Chinese vlag zwaait, op het dak van zijn huis. Het is een 'nail house', legt professor Leon Verstappen uit: een huis waaraan mensen zich hebben 'vastgenageld', omdat ze zich verzetten tegen het overheidsbeleid van gebiedsontwikkeling. Als hij uitzoomt op de foto, wordt duidelijk wat hij bedoelt. Direct rondom de woning is een dertig meter diepe sleuf gegraven, de bewoners kunnen geen kant op. Verstappen: 'Het is een symbolisch beeld. Het idee van grondeigendom voor particulieren bestaat in China eigenlijk niet. Deze man is weliswaar eigenaar van zijn huis, maar de grond waarop het staat komt toe aan de overheid, die het waarschijnlijk heeft vergeven aan een projectontwikkelaar.'

Het notarieel recht, waarin Leon Verstappen (1965) hoogleraar is, is bij uitstek een nationaal georiënteerd wetenschapsgebied. Wie bij ons voor notarieel recht kiest, kiest voor werken met Nederlandse huwelijksvoorwaarden, testaments, scheidingsakten, statutenwijzigingen, bedrijfsoprichtingen en hypotheekakten. Maar wanneer er in het buitenland belangstelling ontstaat voor dat Nederlandse systeem, kan zo'n nationaal georiënteerd wetenschapsgebied toch internationale reikwijdte krijgen. In augustus gaat Verstappen samen met promovendus Fokke Jan Vonck twee weken naar China om er overheidsfunctionarissen te leren hoe ze grondtransacties kunnen registreren. Van levensbelang voor de ontwikkeling van de Chinese rechtsorde en economie, maar ook voor de voedselvoorziening. Verstappen: 'De voedselvraag in China groeit enorm. Chinese boeren moeten kunnen investeren in hun boerenbedrijf, en dat zullen ze alleen doen als ze zeker weten dat ze niet hun grond gezet kunnen worden.'

'Nie na China?'

Het 'kadasteridee' komt uit de koker van RUG-hoogleraar International Development Studies Peter Ho. In 2007 zette hij onder de naam ProLAND een samenwerking op tussen de RUG en het Chinese ministerie van landbouw. Ook het Kadaster Internationaal, een kennisinstituut van het Nederlandse kadaster, en de landbouwuniversiteit van Nanjing zijn bij de samenwerking betrokken. Het doel: de rechtspositie van arme Chinese boeren versterken. Verstappen: 'Er komt steeds meer protest van Chinese boe-

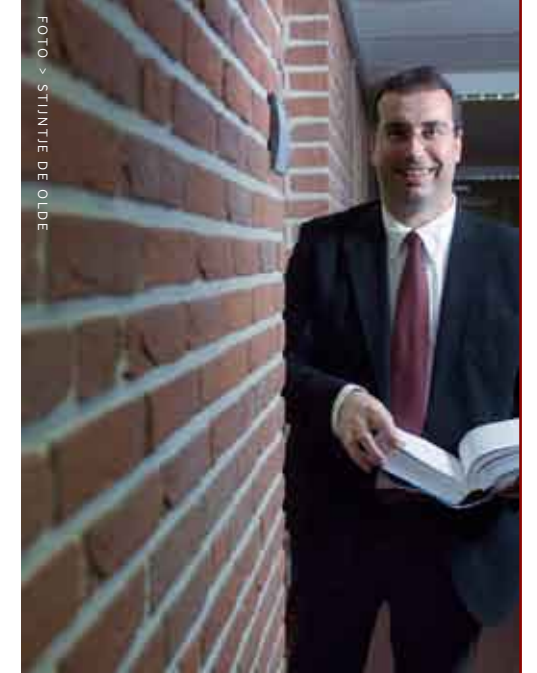
ren die van hun land worden gezet, om plaats te maken voor grote bouwprojecten in stedelijke uitbreidingsgebieden. De Chinese overheid begrijpt dat ze niet op de huidige voet kan doorgaan, dat het ook in haar eigen belang is om de boeren tegemoet te komen.'

Dat in China op hoog politiek niveau is besloten met Nederlandse onderzoekers te gaan samenwerken, is volgens Verstappen veelzeggend. 'Men geeft Chinese én Nederlandse onderzoekers toestemming om het veld in te trekken, en inside informatie te verwerven over gebieden waar de registratie van landrechten op zijn zachtst gezegd gebrekkig is. Dat laat volgens mij zien dat het de Chinese overheid menens is.' Voor Nederlandse kritiek op de Chinese overheid, bijvoorbeeld van cabaretiers die vinden dat we 'nie na China' moeten, niet aan de Olympische Spelen moeten meedoen, heeft Verstappen weinig begrip. 'Criticasters hebben volgens mij niet goed in de gaten wat voor ontwikkelingen er zich in het land afspeelen. Je kunt niet van vandaag op morgen een totale omwenteling in China teweeg brengen, een geleidelijke koers is veel verstandiger. En vergis je niet, die ontwikkelingen gaan in een razend tempo.'

Corruptie

Toch koestert Verstappen geen al te hoge verwachtingen over de ontwikkeling van het eigendomsrecht in China. De Chinezen vertellen hoe ze eigendom van onroerend goed kunnen registreren en een kadaster kunnen opzetten is helemaal niet moeilijk. Maar daarna begint het pas. Ook als de Chinezen een systeem als het Nederlandse zouden introduceren, kan er nog veel misgaan. Verstappen: 'Het kost enorme inspanning om zo'n systeem bij te houden, en alle mutaties nauwgezet te verwerken. En bovendien: in de ambtenarij zitten natuurlijk mensen die persoonlijk belang hebben bij de huidige situatie. Nu wordt grond soms nog voor bespottelijke prijzen van de hand gedaan. Corruptie speelt daarbij een aanzienlijke rol.'

Het zal hoe dan ook tientallen jaren duren, voordat er op het Chinese platteland een enigszins functionerend kadaster zal zijn, verwacht Verstappen. 'Een tijdje geleden hadden we een Chinese delegatie op visite in Nederland. Toen ik in mijn presentatie liet zien dat je op de website van het kadaster zelfs heel gemakkelijk de eigendommen van Koningin Beatrix kunt bekijken, keken alle aanwezigen de andere kant op. Létterlijk. Ze wilden het niet zien, de tolk adviseerde me om dat deel uit mijn presentatie maar

LEON VERSTAPPEN

over te slaan. Dat maakt wel duidelijk hoe groot de culturele verschillen zijn, denk ik.'

Pionieren en leren

Door zijn werk voor ProLAND kreeg Verstappen de smaak van internationalisering danig te pakken. Inmiddels heeft hij het voortouw genomen tot oprichting van een eerste internationaal platform voor landrechten, en een internationaal peer reviewed tijdschrift over het onderwerp. Verstappen: 'De vergelijking is interessant. In Nederland is elke centimeter grond geregistreerd en worden koop- en transportaktes binnen tien minuten in het kadaster verwerkt. In China heb je het bijvoorbeeld over de vraag van wie bepaalde grond is na een aardverschuiving, of over de vraag hoe gedetailleerd je land in kaart moet brengen. Het is pionieren: hetzelfde vak, maar in een compleet andere setting. Dat is het interessante eraan.'

En andersom? Kunnen wij Nederlanders nog iets van de Chinese situatie leren? Verstappen lacht. 'Nou... Nederland mag hier en daar wat overgereguleerd zijn. Maar ik denk dat we in China vooral leren waarderen hoe goed wij onze zaakjes voor elkaar hebben.' Desalniettemin: óók voor notarieel juristen uit het best aangeharkte, in kaart gebrachte en gereguleerde landje ter wereld valt er internationaal nog het nodige te leren. In het buitenland wordt gewerkt aan een 3D-kadaster. Verstappen: 'Hoe voller Nederland wordt, hoe vaker er vragen zullen komen over het recht op een stuk lucht, of het recht om boven of onder andermans eigendom te bouwen. Op dat soort vragen moet óns kadaster in de toekomst antwoorden kunnen formuleren.'

TEKST > RALPH AARNOUT

Ex

Bijna twee jaar ben ik weg uit Groningen, maar nog steeds roept de stad dubbele gevoelens op. Elke keer dat in Groningen ben voelt het alsof ik een ex terugzie. Ooit was Groningen mijn stad. De H.W. Mesdagstraat was mijn straat, de Walrus mijn stamkroeg, het blokje om naar het Noorderplantsoen mijn route. Nog steeds voel ik me thuis als ik door de Folkingestraat de stad inloop, word ik rustig als ik vanaf de Korenbeurs uitkijk over de Vismarkt.

In mijn herinnering zie ik mezelf en mijn vrienden weer door de stad fietsen, op weg naar feestjes, naar de tentamenhal op Zernike, naar Café Hammingh in Garnwerd. Ik kom langs plekken waar ik meisjes heb gezien en waar ik heb overgegeven van de drank - soms in die volgorde. Even is Groningen weer mijn stad.

Maar dat blijkt al snel een illusie. Want de stad die ik wil zien is een stad die niet meer bestaat. Een nieuwe generatie heeft mijn plek ingenomen: een andere student bewoont mijn kamer, in mijn studentenorkest zit een nieuwe violist op mijn stoel. Ik merk het als ik in Groningen collega's spreek die nog wel bij mijn oude baantje werken: ik ben alweer verleden tijd. Aanvankelijk vind ik het jammer. Ik moet nog steeds wennen aan het Werkende Leven, met zijn voorspelbaarheid en koude, 'professionele' afstandelijkheid. Ik mis het drukke sociale leven dat ik had in Groningen, de wekelijkse borrels, de ongecompliceerde vriendschappen - de tijd dat je nog niet zes weken van tevoren hoefde af te spreken om een biertje te drinken met een vriend.

Maar een ex is geen ex als er niet ook sprake is van opluchting dat je van elkaar bent verlost. Want bij elke bezoek duiken ook pijnlijke herinneringen op. Oude ergernissen komen boven. Pas nu ik weg ben begin ik te zien hoeveel groter de wereld is. Groningen wordt een stip op de kaart, elke keer een beetje meer.

Roger Cohen

Jan-Willem Gabriëls naar Olympische Spelen

FOTO > JORRIT SALVERDA

GIJS VERMEULEN, MATTHIJS VELLENGA, JAN WILLEM GABRIËLS, GEERT CIRKEL

Jan-Willem Gabriëls (1979) is roeier van de Holland Vier en geldt met zijn team als een van de kanshebbers in het koningsnummer op het Olympische roeitoernooi. Gabriëls studeerde in 2003 aan de RUG af als bedrijfskundige en is nog steeds lid van de studentenroeivereniging Gyas. Al woont hij inmiddels in Amsterdam, waar hij met zijn teamleden traint op De Bosbaan, zijn Groningse clubgenoten zullen zijn verrichtingen in China met spanning volgen. Vier jaar geleden won Gabriëls in de Holland Acht al zilver in Athene. Ook turner Epke Zonderland, geneeskundestudent aan de RUG is, op de rekstok, een kanshebber op een Olympische medaille.

Kader Abdolah gastschrijver

Kader Abdolah is de nieuwe gastschrijver van de RUG. Vanaf september 2008 verzorgt hij werkcolleges over de Koran als literaire inspiratiebron en geeft hij publieke lezingen over zijn schrijverschap, zijn literaire voorbeelden en dromen in de literatuur. Het gastschrijverschap van Kader Abdolah begint op 24 september met een openbaar interview door Nasser Kalantar, hoogleraar natuurkunde aan de RUG en landgenoot van de gastschrijver. De openbare lezingen zijn op 1, 8 en 15 oktober.

FOTO > JOYCE VAN BELKOM

RUG-Jaarverslag 2007

Het RUG-Jaarverslag 2007 is uit. De belangrijkste gebeurtenissen, trends en beleidskeuzen van het afgelopen jaar worden hierin beschreven, maar ook de Groningse positie ten opzichte van collega-universiteiten in nationale en internationale scorelijsten en rankings. U kunt het jaarverslag kunt u inzien en/of downloaden via www.rug.nl/jaarverslag.

Erratum

In het artikel 'Justitie onder vuur' in het aprilnummer van 2008 is helaas een storende fout geslopen: Er wordt gesproken van balpenmoord waar het uiteraard balpenzaak moet zijn, aangezien in deze zaak tot vrijspraak werd overgegaan.

Meewerken aan de belofte van Blauwestad

Lianne de Mooij (40) studeerde van 1986 tot 1992 bedrijfskunde in Groningen. Ze werkte daarna dertien jaar in de Randstad. Verlangen naar ruimte, rust en natuur bracht haar terug naar het Noorden. Nu woont ze met haar vriend, zes katten, een hond en twee shetlanders in een boerderij in het dorpje Winde. Haar werk: het vermarkten en verkopen van kavels in het nieuwe woon- en recreatiegebied Blauwestad.

Koningin Beatrix draaide in december 2005 de kraan bij de afgraving open. En in september 2006 werd het definitieve waterpeil bereikt van het zo gecreëerde Oldambtmeer. Tussen het stadje Winschoten en de dorpen Scheemda, Beerta en Finsterwolde strekt zich nu een nieuw woon-, natuur- en recreatiegebied uit, genaamd: Blauwestad. Het belangrijkste doel van dit project is om het Oldambt, de voormalige graanschuur van Nederland, een economische impuls te geven. Lianne de Mooij: 'In het gebied komen 1500 woonkavels, waarvan er inmiddels 200 zijn verkocht. Er wonen nu 75 families en eind 2008 zullen dat er 125 zijn. Het grootste deel van de nieuwe bewoners - zo'n 60% - komt van buiten de noordelijke regio. De verkoop begint nu echt te lopen en het gebied trekt ook al ondernemers aan. Sommige vestigen zich in een van de vele oude monumentale boerderijen in de buurt.'

Terug naar het Noorden

Net als de meeste van haar studiegenoten vertrok De Mooij na haar afstuderen naar

het westen van het land. Ze werkte er dertien jaar voor KPN in Den Haag. Maar ze wilde terug. De Mooij: 'In 2004 kochten mijn vriend en ik een op te knappen boerderij in Winde, vlakbij Groningen. Daarna zocht ik een baan in het Noorden. Na een jaar vond ik werk bij Menzis in Zwolle, in de marketing. Mijn vriend nam toen ontslag om fulltime aan de boerderij te kunnen werken. Toen ik in 2007 werd gebeld door een wervings- en selectiebureau of ik wilde werken voor Blauwestad, was ik daar heel blij mee. Nog steeds kan ik soms niet geloven dat ik nu weer woon en werk in de omgeving waar ik vijftien jaar geleden als student rondliep.'

Imago

Het opvallende rode gebouw aan de A7 vlak voor Winschoten is van Projectorganisatie Blauwestad, een samenwerkingsverband van de gemeenten Winschoten, Scheemda, Reiderland, de provincie Groningen en projectontwikkelaar Koop Holding. De Mooij geeft er leiding aan zeven collega's, onder wie twee makelaars. Samen informeren ze de buitenwereld over wonen

aan het nieuwe Oldambtmeer.

'Hoe je dat aanpakt? Dat hoort bij het vak marketing. Waar we tegenaan lopen is een imago probleem van het Groningse platteland. Mensen denken nog steeds dat er niets te beleven valt. Dat komt doordat ze het gebied niet kennen. Daarom aan ons de taak de unique selling point, de onderscheidende kwaliteiten, van het gebied te benadrukken. Dat zijn natuurlijk de rust en ruimte en de natuur - waarvoor ik immers ook zelf ben teruggekomen - en uiteraard het water en de rijke geschiedenis van deze streek. Oud ontmoet hier nieuw: herenboerderijen naast moderne huizen, nieuwe natuur in het oude land en jonge ondernemingen naast de bestaande bedrijvigheid.'

'Ik vind het enorm leuk om mee te helpen een nieuw gebied vorm te geven. Je verkoopt niet alleen iets, maar je mag meewerken aan de belofte die Blauwestad in zich draagt: het pareltje te worden van het Noorden.'

TEKST > GERA BEL

FOTO > JEROEN VAN KOOTEN

Petra Rudolf, hoogleraar experimentele natuurkunde bij het Zernike Institute for Advanced Materials van de RUG, vergeet gemakkelijk de tijd als ze aan het werk is. Haar werk is namelijk nooit saai. Begin maart was Rudolf met haar onderzoeksgroep Oppervlakken en Dunne Lagen een van de winnaars van de Descartes-prijs voor transnationaal wetenschappelijk onderzoek van de Europese Unie.

Een revolutionaire ontwikkeling

Haar enthousiasme is echt en overtuigend. Luisterend naar Petra Rudolf (1951) vraag ik me als alfa plotseling af waarom ik nooit een carrière in de exacte wetenschap heb overwogen. Rudolf, hoogleraar experimentele natuurkunde aan de RUG, vindt dat haar collega-wetenschappers duidelijker moeten maken aan de buitenwereld hoe

bevoorrecht ze zijn. 'Ook al win ik de loterij, ik blijf dit werk doen.'

De muren van haar ruime werkkamer in het sobere Nijenborgh-complex worden opgefleurd door kleurige schilderijen: drie landschappen geschilderd door haar man, kunstschilder van beroep. Het is een lome vrijdagmiddag, buiten is het warm en zonnig, de lange, rechte gangen

van Nijenborgh zijn uitgestorven, maar Rudolf zit onverstoort achter haar bureau. In helder Nederlands, met een Duits-Italiaans accent - het resultaat van een jeugd in Duitsland en een studietijd in Italië - legt Rudolf uit waarom ze na twintig jaar onderzoek nog steeds denkt dat een bètawetenschapper nooit een midlife-crisis zal krijgen.

'Als wetenschapper stuit je continu op nieuwe problemen.' Elke paar jaar wordt er een ontdekking gedaan die niemand verwacht, die gevestigde opvattingen volledig op zijn kop zet. 'Dat maakt het zo spannend,' aldus de natuurkundige. 'Ik heb geen idee waar ik over tien of vijftien jaar aan werk.'

Geïnspireerd door de natuur

Rudolf en haar onderzoeksgroep kregen de Descartes-prijs voor hun aandeel in het SynNanoMotor-consortium, een samenwerkingsverband met onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam en uit Frankrijk, Italië en Schotland. Samen bouwden de onderzoeksteams een van 's werelds eerste kunstmatige nanomachines (in de orde van grootte van een nanometer, éénmiljoenste millimeter) en kunstmatige moleculaire motoren. 'Een revolutionaire ontwikkeling,' zegt Rudolf.

In de natuur komen moleculaire motortjes - niet groter dan één molecuulcomplex - veelvuldig voor. Rudolf: 'Bijna alles wat in het lichaam gebeurt, wordt door moleculaire motoren in beweging gebracht.' Dat gebeurt in het klein, bijvoorbeeld bij het verplaatsen van eiwitten. Maar ook bij het aandrijven van spieren in het lichaam komen ze van pas. De objecten die ze aandrijven zijn dan miljoenen malen groter dan de motortjes zelf.

Geïnspireerd door de natuur bouwden de samenwerkende onderzoeksgroepen onder meer een kunstmatige moleculaire motor die sterk genoeg is om een minuscule vloeistofdruppel iets meer dan een millimeter te verplaatsen. De motor is zo effectief, dat de vloeistofdruppel zelfs tegen een helling van 12 graden omhoog kruipt. Rudolf: 'Ik ben nog nooit zo blij geweest met de beweging van een druppel.'

De inbreng van Rudolf en haar onderzoekers betrof vooral het speciale lichtgevoelige oppervlak waar de druppel zich over verplaatst. Het oppervlak bestaat uit een bijzonder soort moleculen, die als het ware aan en uit worden gezet met een lichtstraal. Deze moleculen,

rotaxanen geheten, veranderen onder invloed van een dosis licht van eigenschap: van waterafstotend - zoals bijvoorbeeld een Teflonpan - naar waterabsorberend. De druppel beweegt zich op het waterafstotende oppervlak naar het gebiedje vlak voor hem, dat door bestraling met een bundeltje licht niet langer waterafstotend is maar waterabsorberend is geworden.

Het gevonden principe heeft allerlei toepassingsmogelijkheden. Door de buisjes van sterk geminiaturiseerde analyseapparatuur, de zogenaamde 'laboratoria in een chip', kunnen bijvoorbeeld uiterst kleine hoeveelheden vloeistof gepompt worden met behulp van moleculaire motorensystemen. Vooral in de gezondheidszorg bestaat hiervoor belangstelling.

Momenten van magie

Rudolf is uiteraard blij met de Descartes-prijs, waarvoor ze in 2003 al eens finalist was. Aan de prijs is een bedrag verbonden van bijna anderhalf miljoen euro, te verdelen over de drie winnende projecten. Maar de mooiste momenten van haar werk, de momenten van magie, zijn voor de natuurkundige toch verbonden aan het onderzoek zelf. Ze ontstaan na een experiment, als ze de onderzoeksresultaten bespreekt met haar collega's en aan het eind van de middag, na lang discussiëren, plotseling het antwoord op haar vraag weet. 'Het ogenblik dat je het snapt, dat is geweldig,' zegt Rudolf. 'Je bent de enige persoon ter wereld die het begrijpt. Dat geeft een fantastisch gevoel. Je hebt een nieuw deurtje naar de natuur geopend.' Rudolf vindt het daarom jammer als mensen met interesse voor de exacte wetenschappen toch voor een andere carrière kiezen, puur om financiële redenen. 'Dan snijd je jezelf in de vingers en laat je een prachtige wereld links liggen,' vindt ze.

Nederland kent nog steeds een tekort aan bèta's. Slechts 15% van de Nederlandse studenten kiest voor een bètastudie. 'Dat kan niet, als wij een kenniseconomie willen.' Andere landen zitten daar ver boven. In Duitsland is het percentage bètastudenten bijvoorbeeld meer dan 30%.

‘Ik ben nog nooit zo blij geweest met de beweging van een druppel’

Vrouwen

Het aantal vrouwen in de bètawetenschappen in ons land is al helemaal bedroevend laag, vindt Rudolf. Ze wijst op het grote verschil met Zuid-Europa, waar de instroom van vrouwelijke bètastudenten veel hoger is dan hier. Rudolf ontdekte de oorzaak op een congres van Nederlandse natuurkundelaren: 'Er zat slechts een handjevol vrouwen. In Zuid-Europa zijn docenten van exacte vakken op de middelbare school juist overwegend vrouw. Als meisje kom je dan veel sneller op het idee dat vrouwen best kunnen kiezen voor bèta,' zegt Rudolf 'of in ieder geval is de drempel lager.'

Hoe vindt Rudolf het zelf om als vrouw hoogleraar te zijn? 'Ik vind dat niets speciaals. Vrouwen zijn misschien beter in multitasken,' denkt ze. Dat maakt vrouwen volgens haar bij uitstek geschikt voor het hoogleraarschap. 'Eigenlijk zijn het vier verschillende beroepen verenigd in één: Je bent opleider, onderzoeker, manager en pr-persoon, die onderzoeksgeld en studenten moet binnenhalen.'

Rudolf ijvert voor een cultuuromslag. Van tijd tot tijd gaat ze mee met de RUG Discovery - een rondreizend laboratorium en collegezaal - om op middelbare scholen de bètavakken aan te prijzen. Zelf initieerde ze in april 'Ladies LinX', een speciaal programma voor meisjes in de hoogste klassen van het vwo. De scholieren kregen een rondleiding bij de RUG van inspirerende vrouwelijke wetenschappers, onder wie ook Rudolf.

Meisjes worden vaak ontmoedigd om zich te wagen aan een moeilijke studie als natuurkunde, merkt ze. 'Zou je dat wel doen?' is de reactie. 'Onzin, het is absoluut niet onmogelijk,' betoogt Rudolf. 'Wees niet bang voor problemen die je toch nooit krijgt. Doe wat je interessant vindt. Daarna zie je wel.'

TEKST > ROGER COHEN
FOTO > ELMER SPAARGAREN

> Zie ook www.kennislink.nl/web/show?id=136158 en www.rug.nl/fwn/nieuws/pr/rugdiscovery

Inzamelactie aardbeving China

Chinese studenten van de RUG zijn een actie begonnen om geld in te zamelen voor de slachtoffers van de aardbeving in China. Meer informatie én de film die de Chinese studenten maakten met beelden uit het rampgebied vindt u op de website van de Association of Chinese Students and Scholars in Groningen: www.ACSSG.nl.

Respect! Nederland deugt!

'Nederland deugt' is een onderzoeksrapport dat in mei gepresenteerd is. Het maakt deel uit van een groter project, waarin het instituut voor Integratie en Sociale Weerbaarheid (ISW) empirisch onderzoek doet naar verschillende groepen religieuzen en niet-religieuzen. Het rapport toont aan dat de verschillen tussen de religies en bevolkingsgroepen in Nederland niet erg groot is. In de 'Deugden Top 15' scoort 'respect' (voor de medemens) het hoogst. Het onderzoek vindt plaats met een financiële ondersteuning vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zie ook: www.adamsappel.nl/archief2008/af109

Kinderuniversiteit

De Kinderuniversiteit van de RUG is dit jaar voor de vijfde keer gehouden. Leerlingen van groep 6 en 7 van de basisschool kregen in juni in het Academiegebouw een college van prof. mr.dr. Jan Brouwer. De docent van het jaar van de Faculteit Rechtsgeleerdheid doceerde over het onderwerp 'Straf. Waarom geven we iemand straf? Wat voor straffen zijn er? Helpen ze? En hoe kun je voorkomen dat iemand onterecht gestraft wordt? Veel van dergelijke vragen

behandelde Brouwer met zijn gehoor in een boeiend en speels college. De professor in de rechtsgeleerdheid weet waarover hij het heeft, want hij is ook nog rechter. De Kinderuniversiteit is een activiteit van de Scholierenacademie van de RUG, in samenwerking met Studium Generale Groningen. Zie voor een video-impressie: www.rug.nl/scholieren/kinderuniversiteit.

Academische Jaarprijs

De RUG is de winnaar van de Academische Jaarprijs 2008, waarnaar elf universiteit hebben meegedongen. De prijs, een bedrag van 100.000 euro dat de winnende universiteit kan inzetten om het brede publiek te informeren, werd op 11 juni uitgereikt door minister Ronald

Plasterk. Het Groningse team, onder leiding van sterrenkundigen Peter Barthel en Gijs Verdoest Kleijn, won met een ambitieus programma: jong en oud informeren over de geheimen van de infraroodsterrenkunde. Schoolbezoeken met de RUG Discovery en een infrarood fotowedstrijd staan ook op het lijstje. Niet voor niets staat de Groningse infraroodsterrenkunde hoog aangeschreven in de wereld.

UMCG krijgt 5 miljoen

Het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) krijgt 5 miljoen euro subsidie van NWO. Met dit geld gaat het UMCG een DNA-biobank opzetten voor onder meer het grootschalig opgezette onderzoek Life Lines. In de biobank wordt lichaamsmateriaal, zoals urine en bloed, van deelnemers aan dit onderzoek opgeslagen. Hieruit wordt onder meer DNA geïsoleerd en geanalyseerd. Deze ultramoderne faciliteit maakt het mogelijk om efficiënt en effectief erfelijke aspecten van veel voorkomende chronische aandoeningen te kunnen onderzoeken.

Van 'good' naar GREAT

Dit voorjaar ontvingen zo'n 18 Nederlandse onderzoekers een beurs van de European Research Council (ERC) - onder wie Armagan Koçer van de RUG. Geen land in Europa scoorde deze keer zo hoog als Nederland. Met het aanzien van het Nederlandse wetenschappelijk onderzoek lijkt het dus wel goed te gaan. Maar ondertussen zakt Nederland op de Europese Innovatieindex van plaats 12 in 2005 naar plaats 14 in 2007. Geen spectaculaire duikeling, maar het lijkt wel een trend. Volgens Ad Scheepbouwer, een van onze captains of industry en topman van KPN Telecom, zijn de Nederlandse universiteiten nog niet klaar om een revolutie in de kenniseconomie te ondersteunen. 'Het gaat pas lukken,' stelt hij in het magazine *FD strategie* van mei 2008, 'als excellentie een rol mag spelen!' Hij vraagt zich af wat vandaag en morgen de uitdagingen zijn voor duurzame welvaart en sociaal welzijn, waar de universiteiten zich op zouden moeten richten, zonder dat hierbij de ruimte voor 'vrij onderzoek' volledig oplost. De essentie is dat Nederland topinnovator in Europa wordt. Hierin is rol van universiteiten essentieel. Maar dit gebeurt niet zonder meer door voort te gaan op ingeslagen wegen. Publicist en onderzoeker Jim Collins geeft in zijn boek *Good to GREAT* belangrijke aanwijzingen hoe van een goede organisatie een excellente te maken is. Hoe bereik je de top? Door geen genoegen te nemen met 'goed', maar te gaan voor 'beter en meer'. Robbert Dijkgraaf, de kersverse president van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), heeft in diverse interviews aangegeven wetenschappelijk spektakel te willen zien in het zoeken naar de innovatieve rol van Nederland. Hij constateert hierbij dat om dit te verwezenlijken minimaal tweemaal zoveel geld nodig is als uit publieke middelen kan worden besteed. Onze Alma Mater scoort goed in de strijd om beurzen en subsidies, maar wil 'beter en meer'. Met een particuliere

injectie van haar toponderzoek kan Gronings onderzoek hét verschil maken!

Tienke Koning
Directeur Ubbo Emmius Fonds

De Allersmaborg is er klaar voor

In mei 2008 is de laatste fase van de renovatie van de Allersmaborg, het alumnihuis van de universiteit, afgerond. Daarmee is de borg nu de perfecte plek voor congressen, lezingen, diners of andere bijeenkomsten van en voor alumni. Nadat eerder al het huis was opgeknapt en gemoderniseerd, is nu het terrein, de boomgaard en de directe omgeving rondom de borg, volledig opnieuw ingericht. Dit gebeurde in opdracht van Staatsbosbeheer in samenwerking met de RUG, gesubsidieerd door Leader (het Europese programma voor plattelandontwikkeling) en de Provincie Groningen.

Voor de totale renovatie en inrichting van de Allersmaborg is sinds 2005 ongeveer 700.000 euro gedoneerd. Een belangrijk deel hiervan kwam van stichtingen, bedrijven en instellingen, maar ook zo'n 1800 alumni gaven gezamenlijk 92.000 euro.

Ook u kunt helpen, door lid te worden van de kring 'Vrienden van de Allersmaborg' en 25 euro of meer te doneren. Met uw donatie ondersteunt u activiteiten voor alumni en het onderhoud van de borg.

U kunt uw donatie overmaken aan: Friesland Bank, rekeningnummer 29.35.99.629, t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds inzake Allersmaborg. Meer foto's en informatie over reserveren en doneren is te vinden op www.rug.nl/allersmaborg.

TEKST > BERT WOLFKAMP
FOTO > REYER BOXEM

Prijzen en benoemingen

Prof.dr. Ben Feringa, hoogleraar Synthetische Organische Chemie aan de RUG, is vanwege zijn baanbrekende werk op scheikundig gebied benoemd door de KNAW tot Akademiehoogleraar. Tevens zal hij in september de Paracelsus Award 2008 in ontvangst mogen nemen.

Prof.dr. Frank Ankersmit, hoogleraar Theoretische en Intellectuele Geschiedenis, heeft de Socrates Wisselprijs gekregen voor zijn boek *De sublieme historische ervaring*, bekroond als het beste filosofische boek in het Nederlandse taalgebied van het afgelopen jaar.

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen heeft de Groningse theoloog **prof.dr. Ed Noort** gekozen tot Foreign Secretary en lid van het Dagelijks Bestuur voor de periode 2008-2011.

De Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen heeft aan **dr. Mladen Popovic**, adjunct-directeur van het Qumran Instituut van de RUG, de Keetje Hodshon prijs 2008 toegekend voor zijn met cum laude bekroonde dissertatie.

De European Research Council kende in december 2007 aan de Groningse biochemica **dr. Armagan Koçer**, werkzaam op de afdeling enzymologie van de RUG, een Starting Investigator Grant van anderhalf miljoen euro toe voor de opbouw van een eigen onderzoeksgroep.

Staatsraad **mr. Rein Jan Hoekstra** is benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht van de RUG. De benoemingstermijn loopt tot en met 30 april 2012. De huidige voorzitter, drs. G.H.B. Verberg, neemt na elf jaar afscheid van de raad. Verberg was de laatste zes jaar voorzitter.

Anne Marie Schipper is benoemd als nieuwe directeur van de Hortus door het bestuur van de Stichting Behoud Groene Hortus. Schipper wil de aantrekkingskracht van de Hortus, de grootste botanische tuin van Nederland, vergroten door het authentieke, cultuurhistorische karakter te versterken en te verbinden met kortlopende exposities en culturele activiteiten.

Kijk op www.rug.nl/nieuws voor meer informatie.

PHARMACIAE SACRUM

Op **6 september 2008** is de Alumnidag van de Groningse Farmaceutische Studenten Vereniging met onder meer de autorally De tocht van het noorden. www.psgroningen.nl

DORKNOPER

Studievereniging Dorknoper (Juridische bestuurswetenschappen) viert op **25 september 2008** haar vijfde lustrum met een congres over 'Publieke taken/private partijen'. Voor alumni is er een diner. www.dorknoper.nl/congres.

ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE

Alumni van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde vinden een actueel overzicht van de activiteiten op www.rug.nl/feb/alumni.

GRIMM & KLUGE EN ALUMANI

In 2008 viert Duitse Taal en Cultuur de jubilea van studievereniging Grimm & Kluge en alumnivereniging Alumi. Van **6 t/m 11 oktober** zijn er verschillende activiteiten. www.alumani.nl

AVOG

De alumnivereniging Onderwijskunde Groningen brengt een nieuwsbrief (per e-mail) uit. Interesse? Geef u op via e.doolsema@rug.nl.

FMF

Op **14 oktober 2008** is het jaarlijkse symposium van de Fysiche-Mathematische Faculteitsvereniging, met als thema 'Mainstream Science: Hypes and Hopes': symcie.fmf.nl.

CLIO

Clio, de studievereniging van IO/IB, bestaat in 2008 twintig jaar. Naast de reguliere alumni-borrels vindt in november een speciale bijeenkomst plaats. Wordt nu lid en ontvang de nieuwsbrief: www.clio-international.nl.

KCM EN KKB

Het lustrumcongres van de opleiding Kunsten, Cultuur en Media (KCM) en Kunst en Kunstbeleid (KKB) wordt gevierd op **20 en 21 november 2008**. Zie www.rug.nl/alumni.

ANTONIUS DEUSING

Op **1 november** is er weer een alumnidag van Antonius Deusing. Tijdens de dag zullen ook Noorse alumni aanwezig zijn die tussen 1959 en 1965 in Groningen studeerden. www.rug.nl/umcg/alumni.

Zie verder: www.rug.nl/alumni > Activiteiten & Nieuws.

TRIOMFBOOG CASTELNUOVO: INTOCHT ALFONSO IN NAPELS IN 1443

Alumnireis 2009

'De Alfonso Code'

Volgend jaar viert de universiteit haar 79e lustrum. In de oprichtingsakte van de Groningse universiteit staan intrigerende verwijzingen naar Alfonso de Wijze, koning van Napels. Tijdens de alumnireis naar de golf van Napels wordt de betekenis van deze raadselachtige passage ontcijferd en worden de monumenten bezocht die aan deze Renaissancevorst en de humanisten rondom hem herinneren.

De alumnireis naar Napels en omgeving (o.a. Cuma, Pompeï en Herculaneum) vindt plaats in de tweede helft van juni 2009 en wordt georganiseerd door de alumnivereniging Zephyros (Griekse en Latijnse Taal en Cultuur) samen met de afdeling Alumnirelaties & Fondsenwerving van de RUG.

De reis wordt begeleid door universitaire docenten GLTC. Renaissance en Kunstgeschiedenis. Verblijfplaats is de statige Villa Vergiliana te Cuma.

U kunt zich nu al voorlopig opgeven bij Sjef Kemper (GLTC): j.a.r.kemper@rug.nl, Latijnse Taal en Letterkunde, Oude Boteringestraat 23, 9712 GC Groningen, tel (050) 363 6036 / 6050

Meer informatie volgt binnenkort op www.rug.nl/alumni

700 nieuwe deelnemers Alumni Netwerk/e-mail for life

In de maand juli worden de prijswinnaars bekend gemaakt van de speciale Alumni Netwerk actie. Onder alle deelnemers aan het netwerk die vóór 1 juli 2008 geregistreerd zijn en een aantal velden op de Profielpagina hebben 'geactiveerd' worden drie exemplaren van de nieuwe Bosatlas van Nederland verloot. In de volgende Broerstraat 5 leest u de uitslag. De actie heeft ruim 700 nieuwe deelnemers opgeleverd. Ongeveer 7500 alumni kunnen nu gebruik maken van het Alumni Netwerk en e-mail for life. Bent u nog geen deelnemer aan het Alumni Netwerk en e-mail for life dan kunt u zich aanmelden via onze website www.rug.nl/alumni.

Ook na het afstuderen blijven veel alumni zich inzetten voor de universiteit. Huib van der Burg (Economie, 1982) vertelt over zijn betrokkenheid.

Sinds de faculteiten Economie en Bedrijfskunde in 2007 fuseerden, zijn ook de alumniverenigingen Veraf en BRUG steeds nauwer gaan samenwerken; met als resultaat de nieuwe stichting 'Alumni Economie en Bedrijfskunde Groningen'. Het voorzitterschap is in handen van Huib van der Burg (51), directievoorzitter van de Rabobank Groningen.

'Toen ik twee jaar geleden weer in Groningen kwam te werken, heb ik bewust contact gezocht met de universiteit. Het is een instituut waar zoveel creativiteit en kennis aanwezig is; plezierig om mee samen te werken. Zo ben ik commissaris bij de RUG Houdstermaatschappij en bestuurslid bij de stichting Business Generator Groningen, twee instellingen die jong talent helpen om wetenschappelijke kennis op de markt te brengen.

De universiteit is ook economisch en cultureel beeldbepalend voor de stad. Dat zie ik terug bij mijn bank. Zo'n 50 procent van de werknemers hier heeft HBO+ niveau, bijna twee keer zoveel als elders in de organisatie.

'Bij deze stichting ontmoet ik interessante mensen. Doordat we dezelfde achtergrond hebben is het gemakkelijk contact te leggen en kennis te delen. Het is leuk om door zo'n voorzitterschap iets terug te kunnen doen voor de universiteit. Ik heb nu twee vergaderingen gehad en merk dat iedereen er een succes van wil maken. De uitdaging is om de kracht van

beide oude verenigingen te bundelen want gezamenlijk kunnen we nog meer mooie activiteiten ontplooiën. Iedereen die geïnteresseerd is, moet onze site maar eens bekijken of meedoen aan de alumnidag komend najaar.'

Meer informatie over de activiteiten en het donateurschap van de nieuwe stichting Alumni Economie en Bedrijfskunde Groningen is te vinden op www.rug.nl/feb/alumni.

TEKST > BERT WOLFKAMP
FOTO > RABOBANK GRONINGEN

Talent & Career Center

Als hoger opgeleide heb je een prima uitgangspunt op de arbeidsmarkt. Toch kan het gaandeweg je loopbaan gebeuren dat je een andere koers wilt varen. Of dat je een doorbraak wilt forceren. Met ruim vijftien jaar ervaring in het begeleiden van hoger opgeleiden kan het Talent & Career Center, gelieerd aan de RUG, jou helpen bij het (her)ontdekken, aanscherpen en opnieuw richten van je talent. Je kunt bij ons terecht voor onder andere trainingen, workshops en loopbaanbegeleiding/jobcoaching: www.talentcareercenter.nl / tel (050) 311 1589.

Als alumnus van de TU Delft lijkt Remco Armeë (32 jaar) een vreemde eend in de bijt bij de leergang Merkmanagement. Maar schijn bedriegt: Armeë heeft de elektrotechniek verruild voor de marketing en werkt in Amsterdam bij een van de sterkste merken van Nederland: Marktplaats.nl.

Merkmanagement

Hij werd geboren in Amsterdam, woonde als kind in Deventer en ging in Hoofddorp naar de middelbare school. Vervolgens vertrok hij naar de TU Delft om Elektrotechniek te studeren. Remco Armeë: 'Ik was vooral geïnteresseerd in telecommunicatie. Een echte technicus ben ik nooit geweest: ik hoorde niet bij die studenten die 's nachts computers in elkaar zetten.' Hij studeerde af bij KPN en ging er aan de slag bij de mobiele tak van het bedrijf. 'Wij bedachten diensten voor de mobiele telefoon. Zoals de i-Mode, een coole dienst die helaas niet meer bestaat. Het leuke was dat je betrokken werd bij productontwikkeling, de technische kant van het verhaal en de marketing. Marketing is in die tijd mijn passie geworden.'

Superleuke projecten

Na vier jaar kreeg hij de kans om die passie verder uit te bouwen. 'Ik ging een marketingclubje voor internetdiensten aansturen. Wij gingen video on demand aanbieden: de mogelijkheid om video's via internet te bekijken. Dat was toen nog

Academie voor Management

Leren stopt niet na je studententijd. Life Long Learning is essentieel voor continue ontwikkeling. AOG Contractonderwijs speelt hierop in door samen met de RUG diverse opleidingen aan te bieden. Deelnemers aan deze leergangen vertellen in deze rubriek over studeren, motivatie en carrière.

TEKST > MARJAN BROUWERS

FOTO > SANNA VAN RENESSE

‘Het is belangrijk dat je een merk zo opbouwt dat het klopt’

helemaal nieuw. Ook hield ik me bezig met nieuwe diensten via ADSL.' Later ging hij aan de slag met diensten waarbij (mobiele) telefonie, internet en televisie werden gecombineerd. 'Superleuke projecten om mee bezig te zijn.'

Na zeven jaar KPN besloot Armeë de bakens te verzetten. 'De gebruikelijke "seven years' itch" inderdaad.' Hij ging samen met een headhunter op zoek en was blij verrast toen deze hem vroeg of hij bij Marktplaats.nl wilde werken. 'Fantastisch dat ik bij zo'n sterk merk kon gaan werken. Inmiddels geef ik leiding aan de mensen die zich bezig houden met consumentenmarketing en communicatie.'

Thuis bij Marktplaats.nl

Hij voelt zich helemaal thuis bij Marktplaats.nl, een bedrijf dat in 1999 ontstond als site van een hobbyist. 'Die heeft de site voor 300.000 euro verkocht aan een recyclingbedrijf uit Emmeloord. Die mensen hadden in de gaten dat internet heel groot zou kunnen worden. En dat was ook zo: zij hebben Marktplaats.nl een paar jaar later verkocht aan eBay voor maar liefst 224 miljoen euro. Nog steeds is Marktplaats.nl zeer succesvol. Wij hebben zeven miljoen unieke bezoekers per maand, er staan elke dag 5,5 miljoen advertenties online en er komen elke dag 240.000 bij. De rubriek kinder- en babykleding telt alleen al 800.000 artikelen. Vergelijk dat maar eens met een gemiddelde kledingzaak.'

De site staat bekend als digitale markt voor tweedehands spullen, maar Armeë benadrukt dat Marktplaats.nl veel meer doet. 'Je kunt er ook een auto kopen, een reis boeken, een timmerman of werkster in de buurt vinden of je huis verkopen. De laatste twee jaar zien we een toename van diensten die je via Marktplaats.nl kunt afnemen. Meer dan 165.000 bedrijven bieden hun diensten al aan, variërend van klokkenmakers tot reisbureaus.' Armeë's afdeling is nu bezig het merk Marktplaats.nl te verbreden. 'Mensen weten heel goed dat ze via ons spullen kunnen kopen en verkopen, maar dat ze er ook een reis kunnen boeken is veel minder bekend. Daarom is het van belang dat wij het merk een bredere lading geven.'

Inspirerende praktijkverhalen

Hoewel Armeë al aardig was ingevoerd in de marketing, merkte hij dat hij meer wilde weten. 'Ik wilde een goede opleiding volgen zodat ik de ontwikkeling van ons merk beter kon begeleiden.' Hij koos voor de leergang Merkmanagement van de Academie voor Management en is daar nog steeds enthousiast over. 'Je leest natuurlijk een enorme stapel boeken, maar wat ik vooral leuk vond was

dat je met allerlei mensen uit de praktijk in gesprek gaat. We kregen niet alleen les van docenten van de universiteit, maar ook van gastdocenten uit het bedrijfsleven. De andere deelnemers kwamen uit verschillende branches en organisatievormen. Ik vond het leuk om al die inspirerende praktijkverhalen te horen.'

Zijn scriptie ging over het 'stretchen' van een merk. Armeë: 'Een merk staat vaak voor een bepaald product. Dove staat bijvoorbeeld voor zeep. Als je ook deodorant en shampoo wilt aanbieden van het merk Dove, moet je dus je merkportfolio uitbreiden. Dat heet 'stretchen'. Nike stond ooit voor sportschoenen, maar tegenwoordig vinden we het heel normaal dat je ook zonnebrillen, kleding en horloges van Nike kunt kopen. Daar ben ik nu voor Marktplaats.nl mee bezig.'

Geloofwaardigheid

De leergang leerde hem ook veel over de geloofwaardigheid van marketing. 'Het is belangrijk dat je een geloofwaardig verhaal vertelt. Dat je het merk zo opbouwt dat het klopt. Neem bijvoorbeeld het merk Apple. Consumenten willen graag bij Apple horen, omdat ze het merk associëren met hip en creatief. Het verhaal van dit merk klopt en de producten zelf kloppen ook. Apple stelt de klant centraal en gaat daar heel ver in. En dat werkt: want consumenten zijn bereid meer te betalen voor een nieuwe MacBook Air dan voor een laptop van Dell. Een ander voorbeeld is Lush. Lush is zeep die in speciale winkels wordt verkocht alsof het gaat om verse groenten. Als klant weet je wel dat zeep geen vers product is, maar toch geeft Lush je dat gevoel. Hierdoor staat Lush dus niet alleen voor het product zeep, maar veel meer voor een beleving.'

Nu hij de leergang heeft voltooid, gaat Armeë volop aan de slag om het merk Marktplaats.nl verder uit te bouwen. 'Ik kan nu in de praktijk toepassen wat ik heb geleerd over merken. Ik praat erover met mijn collega's en met de mensen van reclamebureaus. Mijn grote uitdaging is ervoor te zorgen dat consumenten die naar Marktplaats.nl komen om tweedehands spullen te kopen of verkopen, merken dat ze bij ons ook allerlei diensten kunnen afnemen. Dat ze kunnen zoeken naar een oppas, een nestje jonge katten of een droomhuis. Nu is dat nog nieuw voor mensen, maar ik zou graag zien dat ze dat over twee jaar vanzelfsprekend vinden.'

De eerstvolgende editie van Merkmanagement start op **do 2 oktober 2008**.

STARTDATA OVERIGE MARKETING-LEERGANGEN

do 18 september 2008
Strategische Marketing van Diensten
di 4 november 2008
Strategische Marketing-communicatie.

INFORMATIE BIJEENKOMSTEN

do 12 juni 2008
Alle marketingleergangen

STARTDATA ANDERE LEERGANGEN

ma 16 juni 2008
Verandermanagement
di 2 september 2008
HR-Strategisch
wo 8 oktober 2008
Strategisch Programmamanagement
do 9 oktober 2008
Strategic Business Development:
di 11 november 2008
Talent en Organisatie-ontwikkeling
ma 17 november 2008
Bestuurlijk Leiderschap
wo 19 november 2008
Business Strategy Course
do 20 november 2008
Public Strategy Course

VOOR MEER INFORMATIE

Tel (050) 316 21 15 of
www.academievoormanagement.nl

Aanwinsten

Sinds de stichting in 1614 heeft de Groningse universiteit de traditie dat emeriti-hoogleraren hun portret aanbieden aan de alma mater.

B.P.J. Creemers
Onderwijskundig onderzoek
(1980-2007)
door Frank Leenhouts

T. Huizinga †
Farmacotherapie
(1957-1981)
door Pieter Pander

J.R.G. Kuipers †
Kindercardiologie
(1986-2005)
door Karel Buskes

R.H. Sijmssen
Experimentele kernfysica
(1971-1998)
door Dorine Kuiper

Inlichtingen over schenking van portretten: prof.dr. G. Boering, tel. (050) 541 64 83 of gtboering@hetnet.nl. Veel meer afbeeldingen vindt u op www.rug.nl/museum.

Tenzij anders vermeld beginnen oraties om 16.15 uur. Meer informatie: neem contact op met mw. Ingrid Schut-Houwen, tel. (050) 363 52 90 of raadpleeg de universitaire agenda op www.rug.nl.

ALGEMEEN

1 september 2008
Opening Academisch Jaar

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

2 september 2008
prof.dr. C. (Chris) Visscher
Bewegingswetenschappen

9 september 2008
prof.dr. R.M.W. (Robert) Hofstra
Ontwikkelingsgenetica bij de mens

14 oktober 2008
prof.dr. J.W. (Jos) Snoek
Klinisch onderwijs, i.h.b. voor de masteropleiding

WISKUNDE EN NATUUR- WETENSCHAPPEN
16 september 2008
prof.dr. J.M. (Joost) Tinbergen
Ecology of life histories

LETTEREN

29 september 2008
prof.dr. P. (Petra) Hendriks
Semantiek en cognitie

ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE
30 september 2008
prof.dr. A.E. (Bert) Steenge
Institutionele multi-sector analyse

RUIMTELIJKE WETENSCHAPPEN
7 oktober 2008
prof.dr.ir. P. (Paul) Ike
Technische planologie, i.h.b. de civiel-technische aspecten

Wijzigingen voorbehouden

23e jaargang
2e nummer/Juli 2008
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaalmagazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. Broerstraat 5 wil ertoe bijdragen dat het contact tussen de universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres
Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 52 36
redactieB5@rug.nl

Redactie
Heidi Bodewes-Bolt
Fenneke Colstee-Wieringa
Gert Gritter
Bert Wolfkamp

Hoofredactie
Fenneke Colstee-Wieringa

Internet
www.rug.nl/broerstraat5

Ontwerp en lay-out
In Ontwerp, Assen

Druk
Thieme Rotatie, Zwolle
Oplage 62.000

Adreswijzigingen
De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Alumni relaties RUG
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 77 67
alumni@rug.nl

Wat heeft Masud Reza met het Eric Bleumink Fonds

In 2000 heb ik met steun van het Eric Bleumink Fonds de MSc in Demography gevolgd om kwantitatief onderzoek te kunnen doen naar HIV/AIDS in mijn geboorteland Bangladesh.

Nu werk ik daar bij een internationaal onderzoekscentrum en doe ik complex demografisch onderzoek naar deze ziekte in zowel Bangladesh als Bhutan. Het centrum bestaat uit meer dan 200 onderzoekers en medische stafleden, uit 10 landen.

Met de MSc in Demography heb ik mijn wetenschappelijke kennis en vaardigheden absoluut versterkt. Ik heb de kans gekregen aan een goede buitenlandse universiteit ervaring op te doen en te leren van specialisten. Ook heb ik genoten van de stad Groningen en de Nederlandse cultuur. Ik ben het EBF hier zeer dankbaar voor.

Het Eric Bleumink Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten:

ERIC BLEUMINK FONDS
RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN
POSTBUS 72, 9700 AB GRONINGEN
TEL. +31 (0)50 363 75 95
BLEUMINKFONDS@RUG.NL
WWW.RUG.NL/EBF

ABN AMRO GRONINGEN
REKENINGNR. 56.30.98.961
T.N.V. STICHTING UBBO EMMIUS FONDS
INZAKE ERIC BLEUMINK FONDS

Eric Bleumink Fonds

Capuchontrui
Met geborduurd RUG-logo.
Leverbaar in rood, bruin en beige.
Prijs: € 39,95

Stropdas
Fraai vormgegeven in de nieuwe RUG huisstijl.
Speciale alumni-prijs: € 9,95

Badlaken
Afmeting: 150 x 65 cm.
Prijs: € 14,95

Alle prijzen zijn inclusief verzendkosten

Kom kijken RUG-Winkel
Oude Kijk in 't Jatstraat 39
www.rug.nl/winkel

Bestellen
T (050) 363 27 00
F (050) 363 72 00
E rugwinkel@rug.nl

Spreekkamer Aletta Jacobs

Aletta Jacobs (1854-1929), de eerste vrouwelijke student in Nederland, studeerde aan de Groningse universiteit. Later werd ze ook de eerste vrouwelijke arts én gepromoveerde vrouw. Ze zette zich in voor vrouwenkiesrecht en vrede, bestreed prostitutie, sprak vrijmoedig over anticonceptie en introduceerde het pessarium in Nederland. Onlangs opende het Universiteitsmuseum de authentiek ingerichte 'spreekkamer van Aletta Jacobs', met op touchscreens extra informatie over haar leven en haar werk. Het is de eerste 'canonkamer' van Nederland en speciaal gericht op het voortgezet onderwijs.

Universiteitsmuseum
Oude Kijk in 't Jatstraat 7a
Groningen
www.rug.nl/museum

Openingstijden
di t/m zo van 13.00 - 17.00 uur
niet op feestdagen
toegang € 2,50

Ze prezen elkaar aan bij een sollicitatiegesprek en werden beiden aangenomen. Toen later de ene fiscaal juriste voor de Spar op Terschelling koos, nam de andere haar baan over.

TEKST >
ELLIS ELLENBROEK
FOTO'S >
GERT GORT

DIANA KUIJPER (33)

STUDIE > rechten 1994 tot 1998

WERK > mede-eigenaar Spar in West-Terschelling

HUIS > boven de Spar

HUISHOUDEN > met Jacob Spanjer (36) en zoon Stan (6 maanden)

BRUTO MAANDSALARIS > maakt uit de zaak 1500 euro naar zichzelf over, voor o.m. haar eigen woning aan de wal

'In het jaar van mijn afstuderen namen wij de Spar over, waar we elkaar hebben ontmoet tijdens een vakantiebaantje. Jacob wou dolgraag ondernemen op Terschelling. Hij vroeg mij: "Vind je dat wat, zou je achter mij willen staan?" Ik heb gezegd: "Ik help je waar ik kan, maar ik wil eerst iets met mijn studie doen."

Je gaat studeren, op kosten van de gemeenschap. Dan moet je daar ook iets mee doen, vind ik. Het was niet voor het geld. Want al vrij snel bracht de supermarkt zoveel op dat wij er met zijn tweeën goed van konden leven. Ik vond mijn werk gewoon hartstikke leuk als fiscaal jurist.

Mijn eerste baan was in Leeuwarden. Mariëtte solliciteerde er ook. Ik ken haar van het atheneum. We hadden elkaar een tijd niet gezien en liepen elkaar op de sollicitatiedag tegen het lijf. Zonder het te hebben afgesproken zeiden we tegen de commissie: "Als ik het niet word, laat haar het dan worden." Toen werden we allebei aangenomen. Later ging ik naar Priore in Heerenveen.

Natuurlijk dacht ik niet aan een toekomst bij de Spar toen ik ging studeren. De klanten, de collega's, het is zo'n heel andere wereld dan de fiscale. Vanaf het begin deed ik al wel de administratie van de winkel en draaide mee in de weekenden. In september 2007 heb ik mijn eigen baan - ik werkte al part-time toen - opgegeven omdat er een kindje kwam. Een zaak, werk aan de wal, én een kindje, dat combineer je niet. Ik sta nu drie dagen in de winkel en tussendoor ook veel, als mijn zontje slaapt.

Ik kan me niet voorstellen dat iemand die niet van een eiland komt zich hier vestigt. Maar ik ben een echte eilander, ik weet niet beter, voor mij telt vooral het mooie van Terschelling. Dat ik mijn beroep nog weer es oppak, sluit ik overigens niet uit. Mijn vriend heeft gezegd: "We doen de Spar voor vijftien jaar, dan zien we wel verder." We hebben nu tien jaar achter de rug.'

MARIËTTE RODENBURG (32)

STUDIE > rechten van 1994 tot 1999

WERK > fiscaal jurist bij Priore, accountants- en belastingadvieskantoor in Heerenveen

HUIS > rijtjeshuis net buiten het centrum van Leeuwarden

HUISHOUDEN > met Dennis (35) die een doe-het-zelf-garage heeft waarvoor zij ook werkt

BRUTO JAARSALARIS > ca. 40.000 euro (o.b.v. 32 uur excl. de bedrijfsinkomsten)

'Ik zit achter mijn bureautje en er komen allerlei dossiers voorbij. Heel divers. Belastingaangiften die ik moet controleren, bezwaarschriften die ik moet maken, of herstructureringsplannen van bv's om te beoordelen. Ik zit veel in vakliteratuur. Zoeken wat kan, wat mag.

Saaï? Dat zegt iedereen. Maar ik zeg: "Alles wat je interessant vindt, is niet saaï." Al heel jong had ik het gevoel dat ik rechten wou studeren. Ik had een groot rechtvaardigheidsgevoel, al klinkt dat weer zo zwaar. Ik zou rechter worden! Ik wou de wereld veranderen. Maar cijfers vond ik ook leuk. Op mijn vijftiende besloot ik dat ik fiscaal recht wou gaan doen. Zeventien jaar later vind ik het nog steeds leuk.

Ik vind het belangrijk dat mensen hun recht krijgen, dat kan ook op financieel gebied zijn. Niet alleen zielige mensen hebben recht op hun recht. Tijdens mijn studie wist ik zeker dat ik bij de Belastingdienst terecht wilde komen. Rijke mensen nog rijker maken, dat wou ik niet. Zo'n beeld had ik zelf ook van de advieswereld. Maar als je er een keer in zit, is het een heel ander verhaal. Je komt mensen tegen die de bomen tot aan de hemel verdienen, maar ook hardwerkende ondernemers die gepiepeld worden door de Belastingdienst.

Eerst had Diana deze baan. We hadden, tijdens onze eerste baan, samengewerkt bij een werkgever in Leeuwarden, deden er een kamer. Zij ging naar Priore, een paar jaar later ging ik ook iets anders doen. Maar op mijn werk ontstonden troubles met het management. Gedoe waar ik niet teveel mee te maken wou hebben. Ik ben vaktechnisch goed, dat weet ik van mezelf, ik wil gewoon rustig mijn werk doen. Ik mailde over de problemen naar Diana en die bleek net zwanger. Ze vroegen mij haar baan over te nemen.'